NUTA BULLETIN

OFFICIAL JOURNAL OF NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION

Regd. No. MAHBIL/2001/4448 : Licensed to post without prepayment No. NR/ATI/78/2001

YEAR : 28) 1st October 2003 (No : 4

सरजारी, ि-िमसरजारी जर्मचारी व शिजजां-ाा जेंद्रीय दरा-े महाजाई भत्ता देज्याबाबत

*** *** ***

राज्य शासकीय कर्मचाऱ्यांनी २२ जुलै, २००३ रोजी उभारलेले लाक्षणिक संप आंदोलन

राज्य शासकीय कर्मचाऱ्यांनी २२ जुलै, २००३ रोजी उभारलेले लाक्षणिक संप आंदोलन यासंबंधी सन्माननीय सदस्य सर्वश्री बी. टी. देशमुख, व्ही. यू .डायगव्हाणे, वसंतराव खोटरे, प. म. पाटील, नानासाहेब बोरस्ते, जी.एल.ऐनापुरे, गंगाधर पटने, शरद पाटील व दयानंद मस्के यांधी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

महाराष्ट्र विधानपरिषद : तिसरे अधिवेशन २००३
शुक्रवार, दिनांक १८ जुलै २००३

श्री. बी.टी.देशमुख (अमरावती विभाग पदवीधर) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने नियम १०१ अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सन्माननीय वित्तमंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यानी निवेदन करावे, अशी विनंती करतो.

"राज्य सरकारी कर्मचारी मध्यवर्ती संघटना व महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद कर्मचारी महासंघ यांच्या नेतृत्वाखाली शासकीय कर्मचाऱ्यांनी २२ जुलै २००३ रोजी उभारलेले लाक्षणिक संप आंदोलन, महागाई भत्त्याची समानता व अन्य प्रलंबित मागण्याबाबत शासनाचे होत असलेले दुर्लक्ष, संघटनांशी चर्चा करुन एप्रिल २००३ पासून केंद्र शासनाच्या दराने महागाई भत्ता सुरु करण्याचे शासनाने मान्य करुनसुद्धा त्याची अंमलबजावणी न होणे, मंगळवार, दिनांक २६ मार्च २००२ रोजी तारांकित प्रश्न क्रमांक २२७७३ च्या उत्तरात दिनांक १ एप्रिल २००३ पासून संबंधित पात्र कर्मचाऱ्यांना केंद्र शासनाच्या सूत्रानुसार अनुज्ञेय महागाई भत्त्याच्या वाढी रोखीने देय रहातील. हे मान्य केल्यावरसुद्धा प्रत्यक्षात अंमलबजावणी न झाल्यामुळे आपला विश्वासघात झाल्याची हजारो कर्मचाऱ्यांच्या मनामध्ये निर्माण झालेली भावना व तीव्र असंतोष व याबाबत शासनाची भूमिका व प्रतिक्रिया."

श्री. दिलीपराव देशमुख (वित्त राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उपसभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

मा. श्री. जयंत पाटील, वित्त मंत्री यांचे निवेदन

राज्याचे सीमित आर्थिक स्त्रोत व साधनसंपत्ती विचारात घेऊन महागाई भत्ता व तदर्थ बोनसबाबत लागू असलेल्या केंद्र शासनाच्या विद्यमान सुत्रास पर्यायी सूत्र सुचविण्यासाठी मंत्रिमंडळ समितीची नियुक्ती करण्यात आली होती. सदर समितीच्या शिफारशींच्या अनुषंगाने, दिनांक २१ डिसेंबर २००१ रोजी राज्य शासकीय अधिकारी/कर्मचारी संघटनांशी चर्चा करुन दिनांक १ एप्रिल २००२ पासून राज्य शासकीय व इतर पात्र कर्मचाऱ्यांना केंद्र शासनाच्या महागाई भत्त्याच्या वाढीच्या दराच्या ७५ टक्के व **दिनांक १ एप्रिल २००३ पासून केंद्र शासनाच्या सूत्रानुसार अनुज्ञेय महागाई भत्त्याच्या अतिरिक्त वाढी रोखीने अनुज्ञेय करण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता.** परंतु महागाई भत्त्याच्या वाढीमुळे राज्य शासनावर पडणारा आर्थिक भार प्रचंड असल्याने व राज्याची विद्यमान आर्थिक परिस्थिती लक्षात घेता दिनांक १ जुलै २००२ व दिनांक १ जानेवारी २००३ पासून अनुज्ञेय झालेल्या महागाई भत्त्याच्या वाढी आस्थगित ठेवण्यात आल्या आहेत. कर्मचारी संघटनांच्या मागण्यांवर शासन स्तरावर कर्मचारी संघटनांच्या प्रतिनिधींशी चर्चा करण्यात येत आहे.

वरील परिस्थिती लक्षात घेता कर्मचाऱ्यांत असंतोष पसरलेला आहे असे म्हणणे संयुक्तिक नाही.

श्री. बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, या ठिकाणी जे निवेदन वितरित केलेले आहे त्यासंदर्भात मला दोन तीन प्रश्न विचारावयाचे आहेत. आम्ही सूचनेत उपस्थित केलेल्या काही मुद्यांचे उत्तर या निवेदनामध्ये दिलेले नाही. आमच्या या लक्षवेधी सूचनेमध्ये स्पष्ट म्हटले आहे. **दिनांक २६ मार्च, २००२ रोजीच्या तारांकित प्रश्न क्रमांक २२७७३ ला दिलेले उत्तर**, ते आता माझ्या समोर आहे. त्या उत्तरामध्ये स्पष्ट म्हटले आहे की, "**दिनांक १ एप्रिल २००३ पासून संबंधित पात्र कर्मचाऱ्यांना केंद्र शासनाच्या सूत्रानुसार अनुज्ञेय महागाई भत्त्याच्या वाढी रोखीने देय रहातील**". आश्वासन देऊन त्याचे पालन केले नाही. या मुद्यांचे उत्तर निवेदनामध्ये दिलेले नाही. ही बाब योग्य नाही. **लक्षवेधी सूचनेमध्ये कर्मचाऱ्यांचा विश्वासघात केल्याची भावना त्यांच्या मनामध्ये निर्माण झालेली आहे**, यासंबंधीचा मुद्दा आम्ही उपस्थित केलेला आहे. तो मुद्दा का उपस्थित केला ? तर कर्मचारी संघटनेशी चर्चा करुन आपण हे ठरविलेले

Nagpur University Teachers' Association
MEETING NOTICE : 1
Dated : 08.10.2003

From :
Prof. Dr. E. H. KATHALE
Secretary, NUTA
N-162, Reshim Bag, Nagpur-444 009

To,
All the members of the
Nagpur University Teachers' Association

Dear members,

I have the honour to inform you that General Body meeting of the Nagpur University Teachers' Association will be held **at 12.00 noon**, on the Day and the Date mentioned below.

2. If you propose to move any resolution for the consideration of the General Body, you are requested to send such resolution to me, with a copy to Prof. B.T.Deshmukh, President NUTA, No. 3, Subodh Colony, Near Vidarbha Mahavidyalaya, Amravati 444604 within a period of 10 days from the date of the posting of this Bulletin.

3. It will not be possible to include in the agenda, resolutions received after the due date. So please make it convenient to send such resolutions, if any, within the stipulated time. The place of the meeting will be intimated to you alongwith the agenda.

Thanking you.

Yours faithfully
Sd/- E. H. Kathale
Secretary, NUTA.

Day and Date of the Meeting:
Sunday
the, 30th November, 2003

होते. संघटनेला तसे आपण लेखी कळविलेले होते दिनांक २१ डिसेंबर २००१ चे ते पत्र माझ्याजवळ आहे. श्री. बी. के. अग्रवाल, अपर मुख्य सचिव (सेवा) यांनी पत्र क्रमांक ACS(D)/DA/12/01 हे संघटनेच्या सरचिटणिसांना पाठविलेले पत्र आहे. त्यामध्ये असे म्हटले आहे की, "**वरील विषयाच्या संदर्भात मा. मंत्री (वित्त व नियोजन) यांच्या दालनात आज, दिनांक २१ डिसेंबर, २००१ रोजी आपण व आपल्या समितीच्या पदाधिकाऱ्यांबरोबर झालेल्या बैठकीत घेतलेले निर्णय पुढीलप्रमाणे आपणास कळविण्यात येत आहेत**". त्यातील निर्णय क्रमांक ३ मध्ये जो निर्णय कळविलेला आहे त्यात असे म्हटले आहे की, "**दिनांक १ एप्रिल, २००३ पासून संबंधित पात्र कर्मचाऱ्यांना केंद्र शासनाच्या सूत्रानुसार अनुज्ञेय महागाई भत्त्याच्या वाढी रोखीने देय राहतील**". सभागृहात आपण आश्वासन दिले, त्याप्रमाणे आपण करीत नाही. कर्मचाऱ्यांच्या संघटनांशी आपण बोलणी करता, त्यांना लेखी कळविता. यामध्ये विश्वास आणि विश्वासघात यापेक्षा वेगळा काय असतो ? शेकडो, हजारो कर्मचाऱ्यांच्या मनामध्ये आपला विश्वासघात झाला अशा प्रकारची भावना निर्माण होणे, हे काही बरोबर नाही. आम्ही उपस्थित केलेल्या या दोन्ही मुद्यांचे उत्तर निवेदनात का दिले गेले नाही हे आम्हाला जाणून घ्यावयाचे आहे. कारण काय?

श्री. दिलीपराव देशमुख : सभापती महोदय, यामध्ये शेवटचा जो मुद्दा आहे, सरकारने जे काही कमिटमेंट दिले आहे त्यासंदर्भात मी पहिल्यांदाच सभागृहाला सांगू इच्छितो की, कर्मचाऱ्यांच्या संघटना आणि शासन यांच्यामध्ये सध्या बोलणी चालू आहे. आज दुपारी ३.०० वाजताही वित्त मंत्री आणि मुख्य सचिव यांच्यामध्ये आणि संघटनेमध्ये बैठक होणार आहे. त्या बैठकीमधून नेमके जे काही येईल ते आपल्याला यामध्ये करता येईल.

श्री. बी.टी.देशमुख : हा अतिशय महत्वाचा प्रश्न आहे...आश्वासनभंगाचा प्रश्न आहे. विश्वासघाताचा प्रश्न आहे.

(काही सन्माननीय सदस्य एकदम प्रश्न विचारण्यासाठी उभे राहतात)

उपसभापती : उत्तर देणारे एकच मंत्री आहेत आणि आपण सर्व शिक्षक आमदार तुटून पडता त्यामुळे ते घाबरतात. एकटे सन्माननीय सदस्य श्री. बी. टी. देशमुख बोलले तरी सर्व सभागृह हादरते.

श्री.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, मी अत्यंत शांतपणे प्रश्न विचारत आहे.

उपसभापती : आपण सगळे सन्माननीय शिक्षक सदस्य एकाचवेळी उभे राहिल्यानंतर मंत्री महोदय तर हादरतातच पण सभागृह देखील हादरते. मंत्री महोदय याठिकाणी विद्यार्थ्यांसारखे बसलेले असतात.

श्री.बी.टी.देशमुख : आज दुपारी ३.०० वाजता शासनाची संघटनेबरोबर बैठक आहे ही अतिशय चांगली गोष्ट आपण सांगितली आहे. आता हे माहीत झाल्यावरही येथे चर्चा जर आपण केली तर सभागृहाचा वेळ जाईल. चर्चा आटोपल्यानंतर उत्तर द्या. ही लक्षवेधी सूचना राखून ठेवावी असे मी म्हणत नाही. तशी आपण विनंती करा. आज तेथे चर्चा होणार आहे. योग्य गोष्ट आहे. त्याठिकाणी जी चर्चा होईल त्याप्रमाणे ठरविले जाईल. त्याप्रमाणे नंतर निवेदन करा. सभागृहात आता चर्चा झाली तर आश्वासनभंगाचे काय ? विश्वासघाताचे काय? हा प्रश्न पुन्हा शिल्लक राहतो. त्याची उत्तरे द्यावीच लागतील म्हणून आज आपण येथे थांबू. चर्चेनंतर उत्तर द्या त्याला आमची हरकत नाही

उपसभापती : ठीक आहे, ही लक्षवेधी सूचना राखून ठेवतो.

(दुपारी १४.३० वाजता)

*****

राज्य सरकारी कर्मचाऱ्यांना केंद्र शासनाच्या दराप्रमाणे महागाई भत्ता देणे.

महाराष्ट्र विधानपरिषद : तिसरे अधिवेशन २००३
शुक्रवार, दिनांक १८ जुलै २००३
(दुपारनंतर १७.४० वाजता)

राज्य सरकारी कर्मचा-यांना केंद्र शासनाच्या दराप्रमाणे महागाई भत्ता देण्यासंबंधी माननीय वित्त राज्यमंत्र्यांचे निवेदन.

श्री.दिलीपराव देशमुख (वित्त राज्यमंत्री) : अध्यक्ष महोदया, मी आपल्या अनुमतीने नियम ४६ अन्वये पुढील निवेदन करतो :-

गेल्या काही वर्षापासून महाराष्ट्र शासन आपल्या कर्मचा-यांना केंद्र शासनाच्या दराप्रमाणे महागाई भत्ता देत होते. तथापि गेल्या दोन वर्षापासून आर्थिक परिस्थितीच्या मर्यादांमुळे केंद्राच्या दरानुसार हा भत्ता शासनाला देता आला नाही. या संदर्भात राज्य शासनाने कर्मचारी/अधिकारी प्रतिनिधीं बरोबर चर्चा केली. राज्याची बिकट आर्थिक परिस्थिती लक्षात घेऊन असा निर्णय घेण्यात आला की, केंद्राच्या दराप्रमाणे मिळणा-या महागाई भत्त्याची ३१ जुलै २००३ पर्यंतची थकबाकी कर्मचा-यांना रोखीने न देता त्यांच्या भविष्य निर्वाह निधीत जमा करण्यात येईल. फक्त **१ ऑगष्ट २००३ पासून केंद्राच्या महागाई भत्त्याच्या चालू दराप्रमाणे रोखीने देण्यात येईल**.

राज्य शासनाच्या महसूल वाढीसाठी आणि जनसामान्यांची शासकीय कामे त्वरेने करण्यासाठी शासकीय कर्मचा-यांना प्रोत्साहीत करण्याचा कार्यक्रम हाती घेण्याचे कर्मचारी/अधिकारी संघटनाच्या प्रतिनिधींनी मान्य केले.

*****

राज्य शासकीय व इतर पात्र कर्मचाऱ्यांना महागाई भत्ता वाढ देणेबाबत

महाराष्ट्र शासन : वित्त विभाग

शासन निर्णय, क्रमांक मभवा ११०२/प्र.क्र. २२/सेवा-९
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२ : दिनांक १४ ऑगस्ट २००३

पहा :- १) शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक मभवा ११८८/२१/सेवा-१०. दिनांक ३ मार्च १९८८.

२) शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक मभवा ११००/प्र.क्र.३३/सेवा-९. दिनांक १२ ऑक्टोबर २००१.

३) शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक मभवा ११०२/प्र.क्र.६/सेवा-९. दिनांक १५ मे २००२.

शासन निर्णय

शासन असे आदेश देत आहे की, राज्य शासकीय व इतर कर्मचारी तसेच ज्याना महागाई भत्ता अनुज्ञेय आहे अशा सर्व पूर्णकालिक कर्मचाऱ्यांना दिनांक **१ ऑगस्ट २००३** पासून दरमहा मूळ वेतनाच्या **५५ टक्के** या दराने महागाई भत्ता वाढ **रोखीने देण्यात यावी.**

२. महागाई भत्त्याची रक्कम प्रदान करण्यासंदर्भात विद्यमान तरतुदी व कार्यपद्धती आहे तशाच यापुढेही लागू राहतील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(मु.श.कारेकर)
उपसचिव, वित्त विभाग.

*****

"राज्य शासकीय व इतर पात्र कर्मचाऱ्यांना महागाई भत्ता वाढ देणेबाबत"

उपरोक्त विषयावरील पूर्वीचे शासन निर्णय

(१) क्रमांक मभवा ११८८/२१/सेवा-१०. दिनांक ३ मार्च १९८८. : P. 57 of 1988 NUTA Bulletin

(२) क्रमांक मभवा-११९८/प्र. क्र. १४/९८ सेवा-१०, दिनांक १४ डिसेंबर, १९९८ : P. 131 of 1999 NUTA Bulletin

(३) क्रमांक मभवा११९९/१६/सेवा-१०, दिनांक : ७ सप्टेंबर, १९९९ : P. 151 of 1999 NUTA Bulletin

(४) क्रमांक : मभवा ११९९/२३/सेवा-१०, दिनांक : ५ नोव्हेंबर १९९९ : P. 154 of 1999 NUTA Bulletin

(५) क्रमांक मभवा ११००/१५/२०००/सेवा-१०, दिनांक २२ ऑगस्ट, २००० : P. 36 of 2002 NUTA Bulletin

(६) क्रमांक मभवा ११००/प्र.क्र.३३/सेवा-९, दिनांक : १२ ऑक्टोबर २००१ : P. 37 of 2002 NUTA Bulletin

(७) क्रमांक मभवा ११०२/प्र.क्र.६/सेवा-९, दिनांक : १५ मे, २००२ : P. 37 of 2002 NUTA Bulletin

(८) क्रमांक मभवा ११००/प्र.क्र.३३/सेवा-९, दिनांक : ११ जानेवारी, २००२ : P. 38 of 2002 NUTA Bulletin

*****

राज्य सरकारी कर्मचाऱ्यांना केंद्र शासनाच्या दराने महागाई भत्ता लागू करणे.

महाराष्ट्र विधानपरिषद : शुक्रवार, दिनांक २५ जुलै २००३ : तिसरे अधिवेशन २००३

राज्य सरकारी कर्मचाऱ्यांना केंद्र शासनाच्या दराने महागाई भत्ता लागू करणे यासंबंधी सन्माननीय सदस्य सर्वश्री बी.टी. देशमुख, व्ही. यू. डायगव्हाणे, वसंतराव खोटरे, प.म. पाटील, नानासाहेब बोरस्ते, जी.एल.ऐनापुरे, गंगाधर पटने, शरद पाटील, दयानंद मस्के यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

श्री. बी. टी. देशमुख(अमरावती विभाग पदवीधर) : अध्यक्ष महोदय, मी आपल्या अनुमतीने नियम १०१ अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सन्माननीय वित्त मंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करतो.

"राज्य सरकारी कर्मचारी मध्यवर्ती संघटना व महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद कर्मचारी महासंघ यांच्या नेतृत्वाखाली शासकीय कर्मचा-यांनी २२ जुलै २००३ रोजी उभारलेले लाक्षणिक संप आंदोलन, महागाई भत्त्याची समानता व अन्य प्रलंबित मागण्याबाबत शासनाचे होत असलेले दुर्लक्ष, संघटनांशी चर्चा करुन एप्रिल २००३ पासून केंद्र शासनाच्या दराने महागाई भत्ता सुरु करण्याचे शासनाने मान्य करुनसुध्दा त्याची अंमलबजावणी न होणे, मंगळवार दिनांक २६ मार्च २००२ रोजी तारांकित प्रश्न क्रमांक २२७७३ च्या उत्तरात दिनांक १ एप्रिल २००३ पासून संबंधित पात्र कर्मचा-यांना केंद्र शासनाच्या सूत्रानुसार अनुज्ञेय महागाई भत्त्याच्या वाढी रोखीने देय रहातील. हे मान्य केल्यावर सुध्दा प्रत्यक्षात अंमलबजावणी न झाल्यामुळे आपला विश्वासघात झाल्याची हजारो कर्मचाऱ्यांच्या मनामध्ये निर्माण झालेली भावना व तीव्र असंतोष व याबाबत शासनाची भूमिका व प्रतिक्रिया."

श्री. दिलीप देशमुख (वित्त राज्य मंत्री) अध्यक्ष महाराज, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती माननीय सदस्यांना आधिच वितरीत केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उपसभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

(मा. वित्त मंत्री यांचे निवेदन)

राज्याचे सीमित आर्थिक स्रोत व साधनसंपत्ती विचारात घेऊन महागाई भत्ता व तदर्थ बोनसबाबत लागू असलेल्या केंद्र शासनाच्या विद्यमान सूत्रास पर्यायी सूत्र सुचविण्यासाठी मंत्रिमंडळ समितीची नियुक्ती करण्यात आली होती. सदर समितीच्या शिफारशीच्या अनुषंगाने, दिनांक २१ डिसेंबर २००१ रोजी राज्य शासकीय अधिकारी / कर्मचारी संघटनांशी चर्चा करुन दिनांक १ एप्रिल २००२ पासून **राज्य शासकीय व इतर पात्र कर्मचाऱ्यांना** केंद्र शासनाच्या महागाई भत्त्याच्या वाढीच्या दराच्या ७५ टक्के व **दिनांक १ एप्रिल २००३ पासून केंद्र शासनाच्या सुत्रानुसार अनुज्ञेय महागाई भत्त्याच्या अतिरीक्त वाढी रोखीने अनुज्ञेय करण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता**.परंतु महागाई भत्त्याच्या वाढीमुळे राज्य शासनावर पडणारा आर्थिक भार प्रचंड असल्याने व राज्याची विद्यमान आर्थिक परिस्थीती लक्षात घेता दिनांक १ जुलै २००२ व दिनांक १ जानेवारी २००३ पासून अनुज्ञेय झालेल्या महागाई भत्त्याच्या वाढी आस्थगित ठेवण्यात आल्या होत्या.

तथापि, राज्य सरकारी कर्मचारी मध्यवर्ती संघटना, महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद कर्मचारी महासंघ तसेच राजपत्रित अधिकारी संघटना यांच्याबरोबर दिनांक १८.७.२००३ रोजी चर्चा करण्यात येऊन शासनातर्फे शासकीय कर्मचाऱ्यांना १.८.२००३ पासून केंद्रशासनाप्रमाणे रोखीने महागाई भत्ता अनुज्ञेय करण्यात येऊन ३१.७.२००३ पर्यतची थकबाकी भविष्य निर्वाह निधीमध्ये जमा करण्यात येत असल्याची घोषणा विधान मंडळाच्या दोनही सभागृहात १८.७.२००३ रोजी करण्यात आली आहे. अन्य प्रलंबित मागण्यांबाबत संबंधित संघटनांशी लवकरच चर्चा करण्यात येऊन शासनाच्या आर्थिक परिस्थितीनुसार आवश्यक तो निर्णय घेण्यात येईल. त्यामुळे कर्मचाऱ्यांमध्ये असंतोष राहण्याचा प्रश्न उद्‌भवत नाही.

श्री. बी. टी. देशमुख : सभापती महोदय, मंत्रिमहोदयांनी काही नवीन आश्वासन द्यावे म्हणून प्रश्न विचारीत नाही. फक्त बाहेर वृत्तपत्रात जी माहिती आली आहे ती खरेपणासह सभागृहामध्ये यावी म्हणून मी माहिती मिळविण्यासाठी प्रश्न विचारीत आहे. ही लक्षवेधी सूचना एकदा राखून ठेवली होती, त्यानंतर ती काल आली परंतु ती काल होऊ शकली नाही म्हणून आज आली आहे. मी फक्त एकेका वाक्यामध्ये चार लहान लहान प्रश्न विचारणार आहे. पहिली गोष्ट म्हणजे १९ तारखेच्या वृत्तपत्रामध्ये "सुमारे १९ लाख कर्मचारी व शिक्षक यांना मूळ वेतनाच्या ५५ टक्के इतका महागाई भत्ता मिळणार असल्याचे अर्थमंत्री श्री. जयंतराव पाटील यांनी सांगितले." असे प्रसिद्ध झालेले आहे. ते निवेदनामध्ये सुध्दा वर आले आहे. परंतु **"इतर पात्र कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत."** निवेदनाच्या खालच्या भागामध्ये उल्लेख आलेला नाही. म्हणून माझा प्रश्न असा की, आपण हा घेतलेला हा निर्णय शिक्षक, शासकीय कर्मचारी आणि इतर पात्र कर्मचाऱ्यांना लागू आहे ही गोष्ट खरी आहे काय?

श्री. दिलीप देशमुख : होय.

श्री. बी. टी. देशमुख : सभापती महोदय, दुसरी सुध्दा अतिशय महत्वाची माहिती या निवेदनामधून सुटलेली आहे. आजचा या अधिवेशनाचा शेवटचा दिवस असल्यामुळे मी एकेका वाक्यातच विचारतो. सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांविषयी बाहेरच्या वृत्तपत्रातील निवेदनात आलेले आहे. परंतु या सभागृहातील निवेदनामध्ये आलेले नाही. जे निवृत्ती वेतनधारक सेवानिवृत्त आहेत त्यांना सुध्दा आपला हा निर्णय लागू आहे व त्यांचे वय लक्षात घेऊन त्यांच्या बाबतीत फरकाची संपूर्ण रक्कम रोखीने देण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे खरे आहे काय?

श्री. दिलीप देशमुख : होय.

श्री. बी. टी. देशमुख : तिसरा प्रश्न असा आहे की, यामधील अतिशय महत्वाचा भाग असा की, याबाबतचा शासन निर्णय साधारणपणे केव्हा निर्गमित होणार आहे?

श्री. दिलीपराव देशमुख : लवकरात लवकर, आठ दिवसात केला जाईल.

श्री. जयंत पाटील : सभापती महोदय, निर्णय झालेला आहे. त्याबाबत प्रस्ताव तयार होऊन त्याबाबतीतील सर्व व्यवस्था लवकरात लवकर होईल. आठ दिवस हे बाईडींग होऊ नये. याबाबत कमिटमेंट दिले आहे, जाहीर आश्वासन दिले आहे, सभागृहात येऊन सांगितले आहे. त्यामुळे लवकरात लवकर होईल. यामध्ये आठ दिवस जे सांगितले आहे, ते आठ दिवस मागे झाले तर त्यामुळे परत प्रश्न निर्माण होईल म्हणून लवकरात लवकर होईल असे सांगतो.

श्री. बी. टी. देशमुख : आठ दिवसाऐवजी आपण दहा दिवस म्हणा, परंतु लवकरात लवकर असे म्हणणे बरोबर नाही.

श्री. जयंत पाटील : आता जाहीरच केलेले आहे, त्यामुळे लवकरात लवकर याची अंमलबजावणी होईल.

श्री. बी. टी. देशमुख : नाही, सभापती महोदय, ही गोष्ट बरोबर नाही. सभागृहामध्ये दिलेले उत्तर पुढे नेण्यासाठी कॅबिनेट मिनिस्टरनी उभे राहिले पाहिजे. मागे ओढण्यासाठी नाही. हे बरोबर नाही.

श्री. जयंत पाटील : सभापती महोदय, शेवटी सभागृहामध्ये आश्वासन दिले आहे. त्याकरिता आठ दिवसांचा कालावधी हा अतिशय शॉर्ट टाईम आहे. मी नम्रपणे सुचवितो. पुढे आणि मागे नाही. आम्हाला करायचे तर आहेच.

उपसभापती : साधारण किती दिवसात ?

श्री. जयंत पाटील : मा. राज्यमंत्र्यांनी डायरेक्ट कमिटमेंट केली, म्हणून १० दिवसांऐवजी लवकरात लवकर अशी मी दुरुस्ती करतो.

श्री. बी. टी. देशमुख : सभापती महोदय, आपण विचारुन सुध्दा उत्तर देत नाहीत हे बरोबर नाही. आपण असे म्हणालात.....

उपसभापती : मंत्रिमहोदय आपण स्पेसिफिक कालावधी सांगा. आठ दिवस, पंधरा दिवस, वीस दिवस किंवा एक महिना सांगा.

श्री.जयंत पाटील : सभापती महोदय, आय ॲम व्हेरी सिन्सीअर. **१ ऑगस्टच्या पुढचा महागाई भत्ता रोखीने देण्याचे आपण कबूल केलेले आहे. आपण ती लायबिलीटी स्विकारलेली आहे. मागच्या आणि पुढच्या संदर्भात प्रस्ताव तयार होत आहेत.** गेले दोन दिवस सतत याबाबतीत बैठका सुरु आहेत आणि सरकार पूर्णपणाने लवकरात लवकर हा आदेश . . . .

(काही सन्माननीय सदस्य मध्येच बोलतात)

श्री.जयंत पाटील : सभापती महोदय, माझे ऐकून घ्यावे. त्यामुळे मी फक्त माननीय राज्यमंत्र्यांच्या उत्तरामध्ये दुरुस्ती सूचविली. आठ दिवसाच्या आत

झाले नाही तर प्रश्न . . . . मी १०० टक्के सांगतो की, लवकरात लवकर.

श्री.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, मग आम्ही निषेध करु. आपल्या प्रश्नाला सुध्दा ते उत्तर देत नाहीत. माझ्या प्रश्नाला उत्तर दिले नाही पण आपण प्रश्न विचारल्या नंतर सुध्दा ते उत्तर देत नाहीत. हे बरोबर आहे का ? याचा काय मॅसेज जातो ?

श्री.जयंत पाटील (खाली बसून) : काय मॅसेज जातो ? ते सांगावे.

श्री.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, माननीय सभापतींच्या प्रश्नाला सुध्दा मा. मंत्रिमहोदय धड उत्तर देत नाही. तेव्हा याबाबतीत आठ दिवसाच्या ऐवजी दहा दिवस म्हणा, बारा दिवस म्हणा . . .

श्री.जयंत पाटील : सभापतींचा प्रश्न नव्हता. प्रश्न आपला आहे. डोन्ट डायव्हर्ट इट.

श्री.बी.टी.देशमुख : कोणी काय विचारले होते ते सर्व सभागृहाने पाहिलेले आहे. ऐकलेले आहे. मी हा प्रश्न डायव्हर्ट करीत नाही. सर्व सभागृहाने जी गोष्ट पाहिलेली आहे, ऐकलेली आहे. ती तुम्ही दुरुस्त करीत आहात का ?

श्री.जयंत पाटील : सभापती महोदय, लवकरात लवकर. माननीय राज्यमंत्र्यांनी आठ दिवसाच्या आत करु असे सांगितले. शासनाचे इन्टेशन आहे. सरकारने त्यांच्याबरोबर जी चर्चा केली, ती सभागृहात जाहीर केलेली आहे. आता याच्या संदर्भातील जो जी.आर.निघावयाचा आहे तो आठ दिवसामध्ये निघणे कदाचित अशक्य होईल . . . .

श्री.बी.टी.देशमुख : मग तुम्ही दहा दिवस म्हणा.

श्री.जयंत पाटील : सभापती महोदय, म्हणून मी त्यामध्ये दुरुस्ती केली की, लवकरात लवकर. दहा दिवसाच्या ऐवजी पंधरा दिवस सुध्दा होईल.

श्री.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, ते निरर्थक शब्द आहेत. लवकरात लवकर म्हणजे १२ महिने सुध्दा होतात.

श्री.जयंत पाटील : सभापती महोदय, असे तुम्हाला वाटते. मी लवकरात लवकर हेच सांगतो. तुम्हाला जे उत्तर पाहिजे, ते देण्याचे बंधन सरकारवर नाही.

श्री.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, मग याचा सरळ अर्थ असा आहे की, आपण विचारल्यानंतर सुध्दा ते या गोष्टीचे उत्तर देण्यास तयार नाहीत ही निषेधार्ह बाब आहे. उत्तर पुढे नेण्यासाठी माननीय मंत्री महोदयांनी उभे राहीले पाहिजे की मागे नेण्यासाठी उभे राहीले पाहिजे ? आम्ही याचा निषेध करतो या वृत्तीचा आम्ही तीव्र निषेध करतो. आपल्या कर्मचाऱ्यांशी वागताना अशी वृत्ती बरोबर नाही. वर्ग ३, वर्ग ४ चे जे कर्मचारी आहेत, ज्यांचा बेसिक २५०० किंवा २५५० रुपये आहे. आपण अनेक दिवस त्यांचा दहा टक्के महागाई भत्ता रोखून ठेवला. महागाई भत्ता धरुन चतुर्थ श्रेणीच्या या दोन-अडीच लाख लोकांना रोज २०० रुपये सुध्दा मिळत नाहीत. माझे म्हणणे आहे की, तुम्ही याबाबतीत तुमचा अधिकार वापरला आणि आम्ही आमचा निषेध करण्याचा अधिकार वापरला. माझा पुढचा प्रश्न असा आहे की, **"राज्य व केंद्र शासनाच्या महागाई भत्त्यातील तफावत दूर करण्यासाठी नेमलेल्या समितीच्या शिफारशींच्या अनुषंगाने केंद्र शासनाच्या कर्मचा-यांप्रमाणे राज्य शासनाच्या कर्मचाऱ्यांना महागाई भत्ता देण्यात यावा असा कायम स्वरुपी धोरणात्मक निर्णय राज्य शासनाने १९८३ मध्ये घेतला होता." आजचा निर्णय हा धोरणात्मक आहे की नाही ? याचे उत्तर द्यावे**.

श्री.जयंत पाटील : सभापती महोदय, **१९८३ च्या पूर्वी अनेक वर्षे राज्य सरकारी कर्मचारी संघटनेने आंदोलन केल्यानंतर केंद्र सरकारप्रमाणे महागाई भत्ता देण्याचा निर्णय राज्य शासनाने त्यावेळी केला**. मध्यंतरी राज्याच्या आर्थिक परिस्थितीला अनुसरुन २००० च्या दरम्यान आपण केंद्र सरकारच्या महागाई भत्त्याच्या धोरणापासून फारकत घेतली. हा महागाई भत्ता वाढविण्याची दरवेळी जी प्रथा होती म्हणजे त्यांचा वाढल्यानंतर आपणही वाढ करावयाची. ते गोठविण्यात आले. अशा प्रकारे महागाई भत्ता गोठविण्याच्या प्रक्रियेला आपली आर्थिक परिस्थिती हे कारण असल्यामुळे आपण तो निर्णय घेतला. **दरम्यानच्या काळात २००१ च्या डिसेंबर मध्ये पुन्हा याबाबतीत राज्य सरकारी कर्मचाऱ्यांच्या संघटनेबरोबर चर्चा करुन पुन्हा हळूहळू सूत्राने केंद्र शासनाच्या महागाई भत्त्यापर्यंत येण्याचे धोरण स्विकारले**. पुनः हळूहळू केंद्राच्या महागाई भत्त्यापर्यन्त येण्याचे धोरण स्वीकारले. हे धोरण स्वीकारल्यानंतर पुनः कबूल केलेले होते, त्यामध्ये काही त्रुटी आल्या, त्यामुळे ते पेमेंट आपण करु शकलो नाही. त्यामुळे पुनः त्यांनी संपाची नोटीस दिली. **त्यांच्याबरोबर चर्चा करुन पुनः आपण केंद्राप्रमाणे महागाईभत्ता घेण्याचे धोरण स्वीकारलेले आहे**.

श्री.व्ही.यू.डायगव्हाणे : वित्त विभाग शासन निर्णय लवकरात लवकर काढणार आहे. जसाच्या तसा पुनः शालेय शिक्षण विभागाकडून तो जी.आर. काढण्यामध्ये दोन-चार महिने जातात. म्हणून तोच निर्णय अशासकीय माध्यमिक शाळांमधील कर्मचा-यांना लागू राहील काय ?

श्री.जयंत पाटील : होय.

***

पुर्वसंदर्भ :-"सरजारी, निमसरजारी जर्मचारी व शिजजांना जेंद्रीय दराने महाजाई भत्ता देज्याबाबत " या विषयावर तारांकित प्रश्न क्रमांक २२७७३ व २२४५८ वरील प्रश्नोत्तरे व अनुपुरक चर्चा तसेच अतारंकित प्रश्न क्रमांक १९०४३ ला दिलेले उत्तर २००२ च्या नुटा बुलेटीनच्या पृष्ट ३६ ते ४१ वर दिलेले आहे.

Dearness Relief on pension/family pension

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA

Finance Department

Resolution : No. DRP-1003/126/SER-4
Mantralaya, Mumbai 400 032, dated 14 August 2003

Read :- Government Resolution, Finance Department, No. DRP 1002/136/Ser-4 Dated 18th May 2002

RESOLUTION

Government is pleased to decide that dearness relief shall be paid to the State Government Pensioners/Family Pensioners on their basic Pension/Family Pension to compensate them for the rise in cost of living at the rate of 55 % with effect from 1st August 2003.

2. Payment of dearness relief involving a fraction of a rupee shall be rounded of to the next higher rupee.

3. It will be the responsibility of the Pension Disbursing Authority, i.e.Pay and Accounts Officer, Mumbai/Treasury Officers, as the case may be, to calculate the quantum of dearness relief payable in each individual case.

4. Government is also pleased to direct that above decisions should, mutatis mutandis, apply to those employees including family pensioners of Recognised and Aided Educational Institutions, Non Agricultural universities and affiliated Non Government Colleges and Agricultural Universities to whom the pension scheme is made applicable.

5. In exercise of the powers conferred by the proviso to section 248 of the Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samitis Act, 1961 (Mah. V.of 1962) and of all the other powers enabling it in that behalf, Government is further pleased to decide that the above decision apply to the pensioners including family pensioners of Zilla Parishads.

6. State Government Employees who had drawn lumpsum payment on absorption in a PSU/Autonomous body./Local Bodies and have become entitled to restoration of 1/3rd commuted portion of pension as well as revision of the restored amount in terms of Government Resolution, Finance Department, No. DRP 1099/306/SER-4, dated 15th November 1999 will also be entitled to the payment of dearness relief on the restored amount of 1/3rd commuted portion of pension at the revised rates and for the periods, prescribed in paragraph 1 above.

7. The expenditure on this account should be debited to the Budget Heads to which the retirement benefits of the employees mentioned in the above paras are debited and should be met from the grants sanctioned thereunder.

8. All orders in force in regard to the payment of relief on pension sanctioned by Government from time to time will, Mutatis Mutandis, apply to the dearness relief now sanctioned.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

Vasant W. Chaudhari
Deputy Secretary to Government

*****

माध्यमिक व उच्चमाध्यमिक किंवा कनिष्ठ महाविद्यालयाचे मुख्याध्यापक/प्राचार्य, उपमुख्याध्यापक व अध्यापक विद्यालयाचे प्राचार्य यांना भेदभावपूर्ण वागणूक

महाराष्ट्र विधानपरिषद : गुरुवार, दिनांक १७ जुलै २००३ : तिसरे अधिवेशन २००३

सर्वश्री. व्ही.यु.डायगव्हाणे, प्रा.बी.टी.देशमुख, प.म.पाटील, नानासाहेब बोरस्ते, वसंतराव खोटरे व गजेंद्र अैनापूरे विधान परिषद सदस्य यांनी महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम १०१ अनुसार दिलेली लक्षवेधी सूचना

श्री.व्ही.यू.डायगव्हाणे (नागपूर विभाग शिक्षक): अध्यक्ष महोदय, मी नियम १०१ अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे,अशी विनंती करतो.

"राज्यातील माध्यमिक व उच्च माध्यमिक किंवा कनिष्ठ महाविद्यालयाचे मुख्याध्यापक/ प्राचार्य, उपमुख्याध्यापक व अध्यापक विद्यालयाचे प्राचार्य यांना तीन वर्षापूर्वी दिनांक ३ जून २००० रोजी शासन निर्णय निर्गमित होऊनही नियमाप्रमाणे आर्थिक लाभ न मिळणे, सुधारित वेतनश्रेणी १ मार्च २००० ऐवजी १ जानेवारी १९९६ पासून देण्यात यावी यासाठी विविध संघटनांनी केलेली मागणी, शिक्षण विभागाच्या चुकीच्या व वस्तुस्थिती विसंगत निर्णयामुळे सुरुवातीला उच्च माध्यमिक /कनिष्ठ महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांना माध्यमिक शाळांचे मुख्याध्यापकांचे तुलनेत रु. ५०/-ने कमी मूळ वेतनश्रेणी मान्य करणे, ३ जून २००० च्या शासन निर्णयाप्रमाणे सुधारित वेतनश्रेणी १ जानेवारी, १९९६ पासून लागू करावी याकरिता महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक शिक्षक महामंडळाने दिनांक ५ जुलै २००३ रोजी राज्य पातळीवर केलेले धरणे आंदोलन, संलग्न कनिष्ठ महाविद्यालयीन प्राचार्य वेतनश्रेणी सुधारणा कृती समिती अमरावती विभाग यांनी दिनांक १० जूलै २००३ रोजी करावयाच्या आंदोलनाची शिक्षणमंत्री यांना दिनांक ७ जून २००३ रोजी किंवा त्या दरम्यान दिलेली नोटीस, शासनाच्या दिरंगाईचे धोरणामुळे राज्यातील मुख्याध्यापक/ प्राचार्य यामध्ये निर्माण झालेले असंतोषाचे व नैराश्याचे वातावरण, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कारवाई."

श्री.अमरीशभाई पटेल (शालेश शिक्षण मंत्री) :अध्यक्ष महाराज, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती माननीय सदस्यांना आधीच वितरीत केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उप सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

मा. शालेय शिक्षणमंत्री यांचे निवेदन

दिनांक १३ मे १९९९ च्या शासन निर्णयाच्या व वित्त विभागाच्या दि. १० डिसेंबर १९९८ च्या अधिसूचनेनुसार आवश्यक ती अर्हता असलेल्या पूर्णवेळ उच्च माध्यमिक शिक्षकांना मंजुर केलेल्या वेतनश्रेणी ऐवजी सुधारित त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी दि. ३ जून २००० च्या शासन निर्णयान्वये दिनांक १ मार्च २००० पासून लागू करण्याचा जाणीवपूर्वक निर्णय शासनाने घेतला.

विविध संघटनांच्या मागणीनुसार दिनांक १ मार्च २००० ऐवजी दिनांक १.१.१९९६ पासून सुधारित वेतनश्रेणी लागू करावी किंवा कसे ही बाब तपासण्यात आली. तथापि सुधारित वेतनश्रेणी दिनांक १ मार्च २००० पासून लागू करण्यासंबंधी आर्थिक उपलब्धतेनुसार शासनाने जाणीवपूर्वक निर्णय घेतलेला आहे, त्यामध्ये बदल करता येणे शक्य होणार नाही.

माध्यमिक शाळांना जोडलेल्या उच्च माध्यमिक शाळांच्या मुख्याध्यापकांना सुधारित वेतनश्रेणीतील रु. ५०/- प्रमाणे फरक देण्याबाबत आर्थिक उपलब्धतेनुसार शासन प्रयत्नशील आहे.

श्री.व्ही.यू.डायगव्हाणे : अध्यक्ष महोदय, लक्षवेधी सूचनेपेक्षा मंत्री महोदयांनी दिलेले निवेदन संक्षिप्त आहे. लक्षवेधी सूचनेमध्ये जे मुद्दे उपस्थित करण्यात आले आहेत त्यांचे उत्तर टाळण्याचा प्रयत्न मंत्री महोदयांनी केलेला आहे. कनिष्ठ महाविद्यालयाच्या संदर्भात उत्तर देण्यात आलेले आहे पण तो मुद्दा मी उपस्थित केलेला नाही. आम्ही संपूर्ण महाराष्ट्रामध्ये ५ जुलै २००३ रोजी आंदोलन केले. १० जुलै २००३ ला अमरावती विभागातील मुख्याध्यापकांनी आंदोलन केले. १९ जुलै २००३ रोजी नागपूरला आंदोलन होणार आहे. पण

"निवृत्तिवेतनधारकांना महागाई वाढ देणे"

उपरोक्त विषयावरील पूर्वीचे शासन निर्णय

(1) No. DRP-1099/130/SER-4, dated 29th July 1999. : P. 126 of 1999 NUTA Bulletin

(2) No. DRP-1099/305/SER-4 dated 15th November, 1999. : P. 161 of 1999 NUTA Bulletin

(3) No. PEN-1099/307/SER-4, dated 16th November, 1999 : P. 166 of 1999 NUTA Bulletin .

(४) क्रमांक निमवा १००२/२६१/सेवा-४, दिनांक २३ ऑगस्ट २००० : P. 39 of 2002 NUTA Bulletin

(५) क्रमांक निमवा १००२/२८१/सेवा-४, दिनांक : १३ ऑक्टोबर २००१ : P. 40 of 2002 NUTA Bulletin

(६) क्रमांक : सेनिवे-१००२/१/सेवा-४, दिनांक : १३ जानेवारी २००२ : P. 39 of 2002 NUTA Bulletin

(७) क्रमांक निमवा १००२/१३६/सेवा-४ दिनांक : १८ मे, २००२ : P. 41 of 2002 NUTA Bulletin

*****

CHANGE OF ADDRESS ACKNOWLEDGEMENT NO.20

Requests for changes in address for the purpose of mailing and correspondence, have been reaching us frequently from the members. So to record these changes in Life Member's Register systematically, and to follow up these changes effectively, steps have been taken by The Treasurer.

2. We hereby acknowledge the receipt of the requests for change in address from members whose Life Membership Numbers and changed addresses are included in Twentyfifth List of Changed Addresses of Life Members of NUTA. Details of the said list are as follows:-

TWENTYFIFTH LIST:- Serialized Nos : of the changed Addresses from 1137 to 1161 (Notified in 2003 Ex. File on Page 49) The Life membership Numbers of those requesting members are as follows :-

71, 610, 748, 1042, 1203, 1216, 1217, 1321, 1351, 1870, 1920, 2125, 2508, 2524, 2582, 2603, 2673, 2940, 3654, 4072, 4112, 4345, 4395, 4605, 4740 = Total 25

3. No separate and individual acknowledgement shall be issued in this regard.

4. Hereafter requests for change in address shall be sent only to me. (Prof. S.A. Tiwari, Treasurer NUTA, 42, Shankar Nagar, Amravati-444 606.)

5. Members may please note that such requests sent to any other office bearer of NUTA Executive may not be speedily and effectively followed up. We hope that the members shall continue to cooperate with us to serve them better.

6. List No. 24 containing address changes from 1074 to 1136 was published as Acknowledgement No. 19 on page No.21 of 2003 NUTA Bulletin.

30.09.2003

S.A. Tiwari
Treasurer NUTA

यासंदर्भात निवेदनात काहीही सांगण्यात आलेले नाही. आम्ही जे मुद्दे लक्षवेधी सूचनेमध्ये उपस्थित केले आहेत त्यासंदर्भात निवेदनामध्ये उत्तर देण्यात आलेले नाही. याबाबतीत माझा पहिला प्रश्न असा आहे की **उच्च माध्यमिकचे वर्ग ज्या शाळांना जोडलेले आहेत त्या शाळाच्या मुख्याध्यापकांची मूळ वेतनश्रेणी काय आहे आणि माध्यमिक शाळांच्या मुख्याध्यापकांची वेतनश्रेणी काय आहे ? तसेच त्यांची सुधारित वेतनश्रेणी काय आहे ?**

श्री अमरीशभाई पटेल : सन्माननीय सदस्य श्री.डायगव्हाणे यांनी जो प्रश्न विचारला आहे त्याबाबतीत मी त्यांना सांगू इच्छितो की, **हायस्कूलच्या मुख्याध्यापकांचा बेसिक ७४५० रुपये आहे आणि ज्युनिअर कॉलेजमधील मुख्याध्यापकांचा बेसिक ७५०० रुपये आहे.**

श्री.व्ही.यु.डायगव्हाणे : मी असा प्रश्न विचारला होता की, अकरावी आणि बारावीचे वर्ग ज्या शाळांना जोडलेले आहेत त्या शाळेच्या मुख्याध्यापकांची वेतनश्रेणी काय आहे ?१३ मे १९९९ रोजी जो शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला होता त्या प्रमाणे अकरावी आणि बारावीचे वर्ग जोडलेल्या शाळांच्या मुख्याध्यापकांची वेतनश्रेणी काय होती ? आणि फक्त दहाव्या वर्गा पर्यन्तचे वर्ग ज्या शाळांमध्ये आहेत तेथील मुख्याध्यापकांची वेतनश्रेणी काय आहे ?

श्री अमरीशभाई पटेल : मी आपल्याला सांगितले आहे की, हायस्कूलच्या मुख्याध्यापकांची वेतनश्रेणी ७४५० रुपये आहे आणि ज्युनिअर कॉलेज जोडलेले आहे त्या शाळेच्या मुख्याध्यापकांची वेतनश्रेणी ७५०० रुपये आहे.

श्री.व्ही.यु.डायगव्हाणे : सभापती महोदय, माननीय मंत्रिमहोदयांनी चुकीचे उत्तर दिलेले आहे. अकरावी आणि **बारावीचे वर्ग जोडलेल्या शाळेतील मुख्याध्यापकांना ७ हजार ४५० रुपये वेतनश्रेणी आहे आणि ज्या ठिकाणी फक्त दहाव्या वर्गापर्यन्तचे वर्ग आहेत त्या शाळांमधील मुख्याध्यापकाना ७ हजार ५०० रुपयाची वेतनश्रेणी आहे. सन्माननीय मंत्रिमहोदयांनी उलटे सांगितले आहे**.ज्या ठिकाणी ज्युनिअर कॉलेज ॲटॅच आहे त्या ठिकाणी वेतनश्रेणी कमी देण्यात आली आहे, जेथे विद्यार्थी संख्या दुप्पट आहे त्या ठिकाणी वेतनश्रेणी कमी आहे आणि ज्याठिकाणी फक्त दहावी पर्यन्तचे वर्ग आहेत त्या शाळातील मुख्याध्यापकांची वेतनश्रेणी ५० रुपयांनी जास्त आहे. म्हणून त्या बाबतीत प्रश्न निर्माण झाला असून संघटनांनी आंदोलन केले होते.३ जून २००० रोजी सुधारित वेतनश्रेणी देण्याचा शासन निर्णय काढण्यात आला होता. त्या जी.आर.मध्ये ज्युनिअर कॉलेज ॲटॅच असलेल्या शाळातील मुख्याध्यापक आणि माध्यमिक शाळातील मुख्याध्यापकांच्या वेतनश्रेण्या सारख्या करण्यात आल्या होत्या त्या जी. आर.मधील पहिला जो घटक आहे तो ज्युनिअर कॉलेज मधील मुख्याध्यापकांचा आहे. त्यांना दोन वर्षापूर्वी वेतनश्रेणी जी.आर.प्रमाणे लागू करण्यात आली होती. परंतु या मुख्याध्यापकांना सुधारित वेतनश्रेणी तीन वर्षे होऊन देखील अजूनही लागू केलेली नाही. उप मुख्याध्यापकांना त्यावेळी ६५०० रुपयांची वेतनश्रेणी होती. त्यांची सुधारित वेतनश्रेणी ७ हजार २२५ रुपये करण्यात आली होती त्यामध्ये एवढी तफावत करण्यात आली आहे. जो जी.आर .काढण्यात आला होता त्याची अंमलबजावणी तीन वर्षे होऊन अद्यापी करण्यात आलेली नाही. असे असतांना आपण कोणते काम करीत आहात. ? यातून राज्यभर कोणता संदेश जाईल.? प्राचार्यांना आंदोलन करावे लागते ही दुर्देवाची बाब आहे. जी.आर. काढून तीन वर्षे होऊन गेलेली असतांना त्यांना सुधारित वेतनश्रेणी लागू केली नाही म्हणून माझा असा प्रश्न आहे की आपण जी.आर. काढला आहे तेव्हा त्याची अंमलबजावणी एक किंवा दोन महिन्यात केली जाईल असे आपण सभागृहात सांगणार आहात काय ?. यापूर्वी तारांकित प्रश्नाला माननीय मंत्रिमहोदयांनी असे उत्तर दिले होते की, थकबाकीची रक्कम देण्याकरता पूरवणी मागणीचा शासनाचा प्रस्ताव आहे.दिनांक १९.१२.२००२ रोजी हे उत्तर देण्यात आले होते. शिक्षक प्रतिनिधी बरोबर माननीय शिक्षण मंत्र्यांची दिनांक ९ जुलै २००२ रोजी चर्चा झाली होती. त्यावेळी असे सांगण्यात आले होते की पूरवणी मागणी सादर करण्यात यावी असा आदेश दिलेला आहे. एक वर्षापूर्वी ही बाब विचाराधीन आहे आणि पूरवणी मागणी सादर करण्यात यावी असा आदेश दिलेला आहे असे सांगण्यात आले होते. असे असतांनासुध्दा आज असे उत्तर देण्यात आले आहे की ५०रुपयाचा फरक देण्याबाबत आर्थिक उपलब्धतेनुसार शासन प्रयत्नशील आहे. या बाबतीत शासनाने काही अभ्यास केला आहे काय ? यामध्ये टेकनिकल अडचण होती. यामध्ये आपल्या कार्यालयाची चूक आहे. त्यामुळे ५० रुपयाचा फरक जानेवारी १९९६ पासून दिला जाईल आणि इतरांना मात्र सुधारित वेतनश्रेणी जी.आर. काढल्यापासून लागू केली जाईल असे आपण सांगणार आहात काय ?

श्री.अमरीशभाई पटेल : सन्माननीय सदस्यांनी जे सांगितले आहे त्या बाबतीत मी माहिती घेतली असून ५० रुपयाच्या बाबतीत ३ जून रोजी आपण निर्णय लागू केलेला आहे.फरकाची रक्कम देणे बाकी आहे आणि वित्त विभागाकडे त्यासाठी आपण प्रयत्न करीत आहोत.

श्री.व्ही.यु.डायगव्हाणे : आपण चुकीचे उत्तर देत आहात.? जी.आर.ची अंमलबजावणी झालेली आहे काय? आपण सभागृहाची दिशाभूल करीत आहात.या जीआरची अंमलबजावणी झाली नाही. आणि जर झाली असेल तर तसे त्यांनी सांगावे म्हणजे आम्ही त्यांच्याविरुध्द कंटेम्प्टची नोटीस देऊ .

श्री.बी.टी.देशमुख : माननीय मंत्रिमहोदयांना मी दोन प्रश्न विचारतो.यापूर्वी त्यांनी जे उत्तर दिलेले आहे. त्यांचा बिनचुकपणा त्यामुळे कळेल.आपण काय उत्तर दिले आहे ? या निवेदनातील शेवटचे वाक्य असे आहे की, "माध्यमिक शाळांना जोडलेल्या उच्च माध्यमिक शाळांच्या मुख्याध्यापकांना सुधारित वेतनश्रेणीतील ५० रु. प्रमाणे फरक देण्याबाबत आर्थिक तरतुदीच्या उपलब्धतेनुसार शासन प्रयत्नशील आहे." म्हणजे जणू काही ही नवीन मागणी आहे आणि आता त्यासाठी खूप प्रयत्न करावयाचा आहे अशी भावना निर्माण होते. पण प्रत्यक्षात तशी परिस्थिती नाही. अध्यक्ष महाराज,याबाबतीत या मुख्याध्यापकांनी आंदोलन का केले आहे? त्यांचा मेमोरँडम आपल्याला दिलेला

'नुटा बुलेटीन'

रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिका

*

विशेषांक आठवा

*

वेतन अनुदान व्यवस्था विशेषांक

*

'नुटा बुलेटीन' रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिकेतील हा आठवा विशेषांक. या अंकामध्ये वेतन अनुदान व्यवस्थेशी संबंधित शासन निर्णय, परिपत्रके, तसेच "नियमीत वेतन व्यवस्था" या संदर्भातील समितीचे गठन व त्या समितीचा अहवाल इत्यादी महत्वपूर्ण दस्तऐवज प्रसृत करण्यात आले आहेत.

दिनांक १ फेब्रुवारी, २००३ रोजी प्रकाशित झाला.

'नुटा बुलेटीन'

रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिका

*

विशेषांक नववा

*

संघटना - संस्थापना विशेषांक

*

'नुटा बुलेटीन' रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिकेतील हा नववा विशेषांक. संघटनेची स्थापना १७ मार्च १९६३ रोजी झाली. त्यापूर्वीच्या व त्यानंतरच्या घटनाक्रमाशी संबंधित मुळ कागदपत्रे व अनुषंगिक महत्वपूर्ण दस्तऐवज या अंकामध्ये प्रसृत करण्यात आले आहेत.

दिनांक १ जुलै, २००३ रोजी प्रकाशित झाला.

आहे आणि त्याची मला दिलेली प्रत माझ्याजवळ आहे. अध्यक्ष महाराज, एखादी मागणी शासनाने मान्य करण्यासाठी आंदोलने झालेली आपण पाहिली आहेत, मागणी मान्य झाल्यावर कॅबिनेटने त्यास अजून मान्यता दिली नाही ती मान्यता द्यावी म्हणून आंदोलने झालेलीही आपण पाहिली आहेत. कॅबिनेटने मान्यता दिली पण शासन निर्णय निघाला नाही म्हणूनही आंदोलने झालेली पाहिली आहेत. शासन निर्णय निघाला पण विधीमंडळाकडे शासनाने तरतूदीची मागणी केली नाही, त्यासाठी शासनाने प्रस्ताव मांडला नाही म्हणून झालेली आंदोलने देखील आपण पाहिली आहेत. आता या बाबतीत शासन निर्णय निघाला आहे, वित्त विभागाची मान्यता आहे. कॅबिनेटचे ॲप्रूव्हल झालेले आहे. शासन निर्णयाची प्रत माझ्या हाती आता देखील आहे. तर मग हे आंदोलन कशासाठी आहे ? ४० हजार लोकांसाठी अमलबजावणी झाली.. शिक्षकांच्याबाबतीत झाली. पण केवळ मुख्याध्यापक शिल्लक ठेवले. कॅबिनेटने निर्णय घेऊन, जी.आर.काढूनही त्यांना आपण मागे ठेवले. ही अत्यंत लांच्छनास्पद बाब आहे. त्यामुळे आज या मुख्याध्यापकांना कधी नव्हे ती या कामासाठी संघटना काढावी लागली. "संलग्न कनिष्ठ महाविद्यालयीन प्राचार्य वेतनश्रेणी सुधारणा कृती समिती" या नावाची त्यांनी आता संघटना काढली आहे. कशासाठी ? सर्व मुख्याध्यापक, उपमुख्याध्यापक तुम्ही काढलेल्या जी.आर.नुसार वेतनश्रेणी मिळत नाही म्हणून आता आंदोलनात बसले होते. त्यातील पाच लोक राज्य पुरस्कारप्राप्त आहेत. आपण जरा त्यांची यादी पहा म्हणजे आपणास ते समजून येईल. त्यातील दोघांना तर केंद्र शासनाचा पुरस्कार आहे. आपल्याला ही लाजीरवाणी गोष्ट आहे. तीन वर्षे झाली जी.आर. काढून. माझे म्हणणे असे आहे की, या बाबतीत कॅबिनेटचा निर्णय झाला, तुमचा जी.आर. देखील निघालेला आहे. तुम्ही जी.आर.निघालेला आहे हे सांगितले आहे, त्याबद्दल मी आभारी आहे. पण आपल्याला हे माहीत नाही की, त्या जीआर नुसार प्रत्यक्षात त्यांना वेतनश्रेणी मिळालेली नाही. हे दुर्दैव आहे. आता आपण म्हणत असाल की, त्यांना वेतनश्रेणी मिळालेली आहे तर मग आम्ही खाली बसतो. माझे म्हणणे असे आहे की, त्या लोकांना अजून ही वेतनश्रेणी प्रत्यक्षात मिळालेली नाही. आता ही जी चूक आहे ती कदाचित आपल्या खात्याच्या अधिकाऱ्यांनी केलेली आहे की ज्यांनी आपणास याची नीट माहिती करून दिली नाही. या बाबतीत आता आपण वित्त विभागाचे नाव सांगू नका. तुम्ही याची जबाबदारी घ्या. नाही तर सभापतींकडे ही बाब सोपवा. मागे आपण उत्तर दिले आहे की, ही बाब वित्त विभागाकडे सोपविली आहे म्हणून. तसे असेल तर ही लक्षवेधी सूचना वित्त विभागाकडे आपण ट्रान्स्फर करा म्हणजे आम्ही त्यांच्याकडे याबाबत सभागृहात विचारणा करू. अन्यथा तुम्ही जबाबदारी घेऊन सांगा. १५ दिवसांमध्ये या शासन निर्णयाची प्रत्यक्ष अंमलबजावणी आम्ही करू, की जो प्रश्न तीन वर्षापासून आपण सडवून ठेवला आहे. हा आणखी एक उपाय आहे. तिसरा उपाय म्हणजे तुमचा निषेध करून आम्ही सभागृहाच्या बाहेर जाऊ. यापेक्षा येथे या प्राचार्यांसाठी या मुख्याध्यापकासाठी आम्ही अधिक काय करू शकतो ? अध्यक्ष महाराज, हे प्राचार्य लोक तरी किती आहेत ? जास्तीत जास्त २-३ हजार असतील. ४० हजार शिक्षकांना आपण देऊन टाकले मग इतक्या कमी संख्येत असलेल्या या प्राचार्यांना आपण का थोपवून ठेवले ? थकबाकी वगैरे नंतर देता येईल, पण अगोदर आपण त्यांना जीआर नुसार प्रत्यक्षात वेतनश्रेणी लागू करावी, जी या क्षणापर्यंत मिळालेली नाही. ती आपण त्यांना १५ दिवसात द्याल काय ? दिली असेल तर कोणत्या तारखेला दिली हे तरी सांगा.

श्री. अमरिश पटेल : अध्यक्ष महाराज, ३ जूनला जो जीआर निघाला त्याप्रमाणे ५० रुपये फरकाची रक्कम देण्याच्या दृष्टीने वित्त विभागाकडे आपण मागणी केलेली आहे.. यासाठी आर्थिक तरतूद आपण करून घेत आहोत.... अध्यक्ष महाराज, सन्माननीय सदस्य श्री.डायगव्हाणे हे परत परत मला अडवून बोलत आहेत...मला बोलू देत नाही, माझे म्हणणे पूर्ण ऐकून घेत नाहीत.. एकदम उठतात मध्ये मध्ये. मी त्यांना विनंती करतो की, आपण शांत बसून माझे म्हणणे पूर्ण ऐकून घ्यावे.

श्री. व्ही.यू. डायगव्हाणे : पण आपण सभागृहाला दिशाभूल करणारी उत्तरे देत आहात ती देऊ नका. चुकीची उत्तरे देऊ नका. तसे झाले तर ते सहन केले जाणार नाही. ...

श्री. अमरिश पटेल : अशा प्रकारे आपण जोरजोरात बोलून दाबायचे काम करू नका... जरा आपण शांतीने बोलावे ...मी कोणतीही दिशाभूल करीत नाही.... (अडथळा) ...

श्री. व्ही.यू.डायगव्हाणे : आपणही दिशाभूल करणारी उत्तरे देऊ नका. महाराष्ट्रातील साऱ्या शिक्षण क्षेत्राची दिशाभूल करू नका....

श्री. बी.टी.देशमुख : अध्यक्ष महाराज, कॅबिनेटने मान्य केल्यानंतर आपण आपल्या वित्त विभागाला समजावून सांगणार असाल, त्यांची आरती काढणार असाल तर ते बरोबर नाही. मी तर असे म्हणतो की, तसे असेल तर आपण हा विषय वित्त विभागाकडे ट्रान्सफर करा म्हणजे मग आम्ही त्यांच्याशी सभागृहात चर्चा करतो. कशासाठी आम्हाला हे बोलावयास लावता ? नाही तर आपण याची पूर्ण जबाबदारी घ्या. अध्यक्ष महाराज, कॅबिनेटने घेतलेला निर्णय असताना तीन वर्षे झाली माझ्या खात्याने त्याची अमलबजावणी केलेली नाही असे स्पष्टपणे आपण सांगाताहात. हे किती लाजीरवाणे दिसत आहे. त्या उपमुख्याध्यापकाचा पगार हा त्याच्या कडील शिक्षकापेक्षा कमी, हे आपल्याला तरी पटते का ? हे असे ह्युमिलिएशन बरोबर नाही. मी आपल्याला नेमका प्रश्न विचारला की, कॅबिनेटचा निर्णय झाला, त्याप्रमाणे शासन निर्णय निघाला. पण केवळ मुख्याध्यापकांना आणि उपमुख्याध्यापकांना तुम्ही वाळीत टाकले, त्यांना अपमानित केले आहे. हे सारे प्रतिष्ठा प्राप्त लोक आहेत. आपआपल्या गावात प्रतिष्ठेने काम करतात त्यांना कृपया असे अपमानित करू नका.त्यांची अप्रतिष्ठा करु नका. सांगा की, एक महिन्यामध्ये याची अम्मलबजावणी आम्ही सुरू करू, नाही तर असे सांगा की, आम्ही ही बाब वित्त विभागाकडे ट्रान्स्फर करतो. मग आम्ही देखील मा. सभापतींना विनंती करू. ...

श्री. अमरीश पटेल : सभापती महोदय, ३ जूनला जी.आर.काढण्यात

'नुटा बुलेटीन'
रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिका

*

विशेषांक दहावा

*

महत्वपूर्ण दस्तऐवज विशेषांक

*

'नुटा बुलेटीन' रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिकेतील हा दहावा विशेषांक. शिक्षकांच्या व्यावसायिक जिवनाशी व संघटनात्मक कामकाजाशी संबंधित महत्वपूर्ण दस्तऐवज या अंकामध्ये प्रसृत करण्यात आले आहेत.

दिनांक १ सप्टेंबर, २००३ रोजी प्रकाशित झाला.

'नुटा बुलेटीन'
रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिका

*

विशेषांक अकरावा

*

नेट/सेट (दुसरा) विशेषांक

*

'नुटा बुलेटीन' रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिकेतील हा अकरावा विशेषांक. नेट-सेट या विषयावरील पुर्वीच्या विशेषांकानंतर नेट-सेट बाबतचे उपलब्ध झालेले मा. उच्च न्यायालयाचे महत्वपूर्ण निर्णय या अंकामध्ये प्रसृत करण्यात आले. त्याशिवाय अमरावती व नागपूर विद्यापीठाने व महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाने या बाबतीत विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडे मांडलेली कैफियत सुद्धा या विशेषांकात समाविष्ट करण्यात आलेली आहे.

दिनांक १५ सप्टेंबर, २००३ रोजी प्रकाशित झाला.

आला आणि ५० रुपयेप्रमाणे वित्त विभागाकडे मागणी केली. त्यामुळे त्यासंबंधीची तरतूद उपलब्ध झाल्यानंतर पैशाचे पेमेंट होणार आहे. तेव्हा प्राचार्यांना आपण पैसे देणार नाही असे नाही तर पैसे देणार आहोत. जशी पैशाची तरतूद होईल तसे पैसे देण्यात येतील.

श्री. व्ही. यू. डायगव्हाणे : ३ वर्षे झाल्यानंतर आणि कॅबिनेटचा निर्णय झाल्यानंतरही तरतूद उपलब्ध होत नाही ही लाजीरवाणी गोष्ट आहे.

श्री. अमरीश पटेल : वित्त विभागाने मंजूर केल्याशिवाय कॅबिनेट निर्णय कसा घेणार?

श्री. बी. टी. देशमुख : मग मी असा प्रश्न विचारतो की वित्त विभागाने १६ मे २००२ ला त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ४५५ नुसार या प्रस्तावाला मान्यता दिली हे खरे आहे काय?

श्री. अमरीश पटेल : मान्यता दिली आहे. कॅबिनेटचा निर्णय असला आणि जी. आर. निघाला असला तरी पैशाची तरतूद केल्यानंतर पैसे देण्यात येतील.

श्री. बी. टी. देशमुख : त्यासाठी आम्ही काय करायचे? आपण बोलतांना जरा तरी संकोच ठेवा. तुम्ही याठिकाणी शासनाच्या वतीने बोलत आहात. कॅबिनेटने निर्णय घेतल्यानंतर आपण ४० हजार लोकांना दिले, २-३ हजार लोकांना टांगुन ठेवले ही किती लाजीरवाणी गोष्ट आहे, याची आम्हाला लाज वाटते. तुम्ही काय बोलत आहात हे तुम्हाला कळते काय? कॅबिनेटने निर्णय घेतल्यानंतरही तुम्ही असे सांगता? ३ वर्षे झाली तरी या २-३ हजार लोकांच्या बाबतीत आपण काही करु शकत नाही? शासन हतबल झाले आहे काय? आपण त्याकरिता १५ दिवसांचा अवधी घ्या, नाहीतर संपूर्ण महाराष्ट्रामध्ये यातून वाईट मेसेज जाईल. याठिकाणी वित्त विभागाचा एक क्लार्क आपल्याला अडवतो. कॅबिनेट कुच्छ नही हम सब कुछ है. याबाबतीत आपण विनंती करा...

(गोंधळ)

श्री. अमरीश पटेल : सभापती महोदय, मी पुन्हा सांगतो की, जी.आर. काढला म्हणजे तो बाईडींग राहील. जसे जसे पैसे येतील..... आपण एवढे गरम कशासाठी होता?

(गोंधळ)

श्री. बी. टी. देशमुख : हा थंड रहाण्याचा प्रश्न नाही. कॅबिनेटच्या निर्णयाला ३ वर्षे झाली.विधानमंडळ सदस्य म्हणून आज आम्हाला त्यांच्यासमोर जातांना लाज वाटते...तुम्ही तर खात्याचे प्रमुख आहात.

(गोंधळ)

यातील अनेक लोक राष्ट्रीय पुरस्कार प्राप्त आहेत, राज्य पुरस्कार प्राप्त आहेत. तुमच्या समारंभामध्ये हे पुरस्कार त्यांना देण्यात आले आहेत. हे पुरस्कार ते तुमच्या तोंडावर फेकतील तेव्हा तुम्हाला कळेल. यापेक्षा वेगळे काय बोलावे.

(गोंधळ)

श्री. वसंतराव खोटरे : एकीकडे त्यांना पुरस्कार द्यायचे आणि दुसरीकडे त्यांना मारायचे ही कोणती निती?

श्री. अमरीश पटेल : मी प्रयत्न करीत आहे, परंतु प्रत्येक वेळी आपण जसे सांगत आहात त्याप्रमाणे मान्य केले पाहिजे?

(गोंधळ)

श्री. बी. टी. देशमुख : ३ वर्षे झाल्यानंतर कां म्हणणार नाही? सांगा ना कां म्हणू नये? आपण ते मान्य केले पाहिजे. तुम्ही सांगा की, लक्षवेधी वित्त विभागाकडे पाठवितो. तर मग याबाबत वित्त विभाग उत्तर देईल. वित्त विभागाला कॅबिनेटचा अपमान करण्याचा अधिकार नाही. They are humiliating you. They are insulting you. वित्त विभाग म्हणजे बादशहा आहे काय? वित्त विभाग युनोतून आला आहे काय?

श्री. व्ही. यू. डायगव्हाणे : प्राचार्यांना केवळ ५० रुपये न द्यायला आपल्याला संकोच वाटायला पाहिजे.

'नुटा बुलेटीन'
रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिका

*

शब्द-युद्ध विशेषांक : भाग सात

*

महाराष्ट्र विधानपरिषदेतील कार्यवाहीची काही अधिकृत प्रतिवेदने

*

महाराष्ट्र विधानपरिषद कार्यवाही, अधिकृत प्रतिवेदन, खंड ९३ ते खंड ९८

*

सन १९९१ चे दुसरे अधिवेशन ते सन १९९३ चे पहिले अधिवेशन

*

अनुक्रमांक ११५१ ते १४०३

*

संघटनेच्या अध्यक्षांनी व त्यांच्या सहकाऱ्यांनी विधानपरिषद सदस्य या नात्याने विधानपरिषदेत घडवून आणलेल्या चर्चेवरील, उपस्थित केलेल्या प्रश्नांवरील, सन १९९१ चे दुसरे अधिवेशन ते सन १९९३ चे पहिले अधिवेशन या कालखंडातील कार्यवाहीची निवडक अधिकृत प्रतिवेदने या अंकात समाविष्ट आहेत.

दिनांक १ मार्च, २००३ रोजी प्रकाशित झाला.

'नुटा बुलेटीन'
रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिका

*

शब्द-युद्ध विशेषांक : भाग आठ

*

महाराष्ट्र विधानपरिषदेतील कार्यवाहीची काही अधिकृत प्रतिवेदने

*

महाराष्ट्र विधानपरिषद कार्यवाही, अधिकृत प्रतिवेदन, खंड ९८ ते खंड १०३

*

सन १९९३ चे पहिले अधिवेशन ते सन १९९४ चे तिसरे अधिवेशन

*

अनुक्रमांक १४०४ ते १७५४

*

संघटनेच्या अध्यक्षांनी व त्यांच्या सहकाऱ्यांनी विधानपरिषद सदस्य या नात्याने विधानपरिषदेत घडवून आणलेल्या चर्चेवरील, उपस्थित केलेल्या प्रश्नांवरील, सन १९९३ चे पहिले अधिवेशन ते सन १९९४ चे तिसरे अधिवेशन या कालखंडातील कार्यवाहीची निवडक अधिकृत प्रतिवेदने या अंकात समाविष्ट आहेत.

दिनांक १५ जुन, २००३ रोजी प्रकाशित झाला.

श्री. अमरीश पटेल : सभापती महोदय, ५० रुपये नसून सर्व मिळून साडे पाच कोटी रुपयांची रक्कम आहे...

श्री. व्ही. यू. डायगव्हाणे : ७० हजार कोटीच्या बजेटमध्ये साडे पाच कोटी रुपये म्हणजे किती टक्के?

(गोंधळ)

श्री. बी. टी. देशमुख : सभापती महोदय, नाहीतर आम्ही टोकाची भूमिका घेऊ. आपण आम्हाला महिना, दोन महिन्याची मुदत सांगा. कॅबिनेटचा निर्णय अंमलात आणायला वित्त विभागाला किती वेळ लागणार आहे?

श्री. अमरीश पटेल : सभापती महोदय, याठिकाणी खोटे आश्वासन देणे बरोबर नाही आणि तसे खोटे आश्वासन मी देणार नाही.

श्री. बी. टी. देशमुख : तर मग तुम्ही लक्षवेधी वित्त विभागाकडे ट्रान्सफर करा...

श्री. अमरीश पटेल : सभापती महोदय, सभागृहामध्ये खोटे आश्वासन देऊन मला स्वतःची नाचक्की करुन घ्यायची नाही. मी आपले म्हणणे जरुर ऐकून घेतो. मला सर्व माहिती आहे. त्याकरिता आपण इतक्या जोरात बोलू नका...

(गोंधळ)

श्री. व्ही. यू. डायगव्हाणे : कां बोलू नको, तुम्ही काही उत्तर देणार नाही, चुकीचे उत्तर द्याल ते सर्व आम्ही ऐकून घ्यायचे काय?

श्री.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, आमची अशी विनंती आहे की, ही लक्षवेधी वित्त विभागाकडे ट्रान्सफर करावी. हे हतबल आहेत. यांना सोडून द्या.

उप सभापती : एकदंरीत यामध्ये जी रक्कम द्यावी लागणार आहे, ती साडेपाच कोटीच्या आसपास आहे असे आपले म्हणणे आहे. मंत्री महोदय, माझे म्हणणे बरोबर आहे का?

श्री.अमरीश पटेल : सभापती महोदय, होय.

उप सभापती : हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी आपण वित्त विभागाकडे चौकशी करावी की, हा निधी त्यांच्याकडून कधी उपलब्ध होईल ? परंतु लवकरात लवकर, मी आता याठिकाणी बंधन घालत नाही. परंतु हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी त्यांच्याकडे विचारणा करुन याठिकाणी खुलासा करु दे. मी तुमच्या मताशी सहमत आहे. पण त्यांनी असे सांगितले की, मी याठिकाणी खोटे किंवा चुकीचे आश्वासन देणार नाही आणि त्यांचे म्हणणे बरोबर आहे. तसेच तत्वतः त्यांना ही मागणी मान्य आहे. फक्त पैशाच्या उपलब्धतेबाबत ते साशंक आहेत. म्हणून याठिकाणी मी त्यांना असे सांगतो की, आपण तातडीने, **ताबडतोब याबाबत वित्त विभागाकडे चौकशी करुन या पैशाची उपलब्धता ते लवकरात लवकर कधी करु शकणार आहेत याचा खुलासा याठिकाणी करावा आणि तोपर्यंत मी ही लक्षवेधी सूचना राखून ठेवतो.**

(सन्माननीय सदस्य श्री.व्ही.यु.डायगव्हाणे खाली बसून बोलतात.)

श्री.अमरीश पटेल : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य ज्या पध्दतीने वागत आहेत ते बरोबर नाही.

श्री.व्ही.यु.डायगव्हाणे : मग कसे वागावयाचे ते सांगा. मागणी करावयाची नाही का ?

श्री.अमरीश पटेल : सभापती महोदय, या विषयाच्या बाबतीत आपण निर्णय दिल्या नंतर अशा प्रकारे बोलणे बरोबर नाही. साखर कारखान्याबाबत बोलत असताना ते माझ्याकडे पाहून बोलत आहेत. तुम्ही एवढया जोरामध्ये बोलत आहात. जरा शांत व्हा. जे काही बोलावयाचे आहे ते शांतपणे बोला. आम्हाला निधी द्यावयाचा आहे.

श्री.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.व्ही.यु.डायगव्हाणे खाली बसून जे बोलले आहेत, त्याला माननीय मंत्री महोदयांनी उभे राहून उत्तर देऊ नये.

*****

'नुटा बुलेटीन'
रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिका

*

शब्द-युद्ध विशेषांक : भाग नऊ

*

महाराष्ट्र विधानपरिषदेतील कार्यवाहीची काही अधिकृत प्रतिवेदने

*

महाराष्ट्र विधानपरिषद कार्यवाही, अधिकृत प्रतिवेदन, खंड १०४ ते खंड १०६

*

सन १९९५ चे पहिले अधिवेशन ते सन १९९५ चे तिसरे अधिवेशन

*

अनुक्रमांक १७५५ ते २०३७

*

संघटनेच्या अध्यक्षांनी व त्यांच्या सहकाऱ्यांनी विधानपरिषद सदस्य या नात्याने विधानपरिषदेत घडवून आणलेल्या चर्चेवरील, उपस्थित केलेल्या प्रश्नांवरील, सन १९९५ चे पहिले अधिवेशन ते सन १९९५ चे तिसरे अधिवेशन या कालखंडातील कार्यवाहीची निवडक अधिकृत प्रतिवेदने या अंकात समाविष्ट आहेत.

दिनांक १ ऑगस्ट, २००३ रोजी प्रकाशित झाला.

'नुटा बुलेटीन'
रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिका

*

शब्द-युद्ध विशेषांक : भाग दहा

*

महाराष्ट्र विधानपरिषदेतील कार्यवाहीची काही अधिकृत प्रतिवेदने

*

महाराष्ट्र विधानपरिषद कार्यवाही, अधिकृत प्रतिवेदन, खंड १०७ ते खंड १०९

*

सन १९९६ चे पहिले अधिवेशन ते सन १९९६ चे तिसरे अधिवेशन

*

अनुक्रमांक २०३९ ते २२८८

*

संघटनेच्या अध्यक्षांनी व त्यांच्या सहकाऱ्यांनी विधानपरिषद सदस्य या नात्याने विधानपरिषदेत घडवून आणलेल्या चर्चेवरील, उपस्थित केलेल्या प्रश्नांवरील, सन १९९६ चे पहिले अधिवेशन ते सन १९९६ चे तिसरे अधिवेशन या कालखंडातील कार्यवाहीची निवडक अधिकृत प्रतिवेदने या अंकात समाविष्ट आहेत.

दिनांक १५ ऑगस्ट, २००३ रोजी प्रकाशित झाला.

माध्यमिक व उच्चमाध्यमिक किंवा कनिष्ठ महाविद्यालयाचे मुख्याध्यापक/प्राचार्य, उपमुख्याध्यापक व अध्यापक विद्यालयाचे प्राचार्य यांना भेदभावपूर्ण वागणूक

तिसरे अधिवेशन २००३ : बुधवार, दिनांक २३ जुलै २००३ : महाराष्ट्र विधानपरिषद

सर्वश्री. व्ही.यु.डायगव्हाणे, प्रा.बी.टी.देशमुख, प.म.पाटील, नानासाहेब बोरस्ते, वसंतराव खोटरे व गजेंद्र ऐनापूरे विधान परिषद सदस्य यांनी महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम १०१ अनुसार दिलेली लक्षवेधी सूचना

श्री.व्ही.यू.डायगव्हाणे (नागपूर विभाग शिक्षक): अध्यक्ष महोदय, मी नियम १०१ अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे,अशी विनंती करतो.

"राज्यातील माध्यमिक व उच्च माध्यमिक किंवा कनिष्ठ महाविद्यालयाचे मुख्याध्यापक/ प्राचार्य, उपमुख्याध्यापक व अध्यापक विद्यालयाचे प्राचार्य यांना तीन वर्षापूर्वी दिनांक ३ जून २००० रोजी शासन निर्णय निर्गमित होऊनही नियमाप्रमाणे आर्थिक लाभ न मिळणे, सुधारित वेतनश्रेणी १ मार्च २००० ऐवजी १ जानेवारी १९९६ पासून देण्यात यावी यासाठी विविध संघटनांनी केलेली मागणी, शिक्षण विभागाच्या चुकीच्या व वस्तुस्थिती विसंगत निर्णयामुळे सुरुवातीला उच्च माध्यमिक /कनिष्ठ महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांना माध्यमिक शाळांचे मुख्याध्यापकांचे तुलनेत रु. ५०/-ने कमी मूळ वेतनश्रेणी मान्य करणे, ३ जून २००० च्या शासन निर्णयाप्रमाणे सुधारित वेतनश्रेणी १ जानेवारी, १९९६ पासून लागू करावी याकरिता महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक शिक्षक महामंडळाने दिनांक ५ जुलै २००३ रोजी राज्य पातळीवर केलेले धरणे आंदोलन, संलग्न कनिष्ठ महाविद्यालयीन प्राचार्य वेतनश्रेणी सुधारणा कृती समिती अमरावती विभाग यांनी दिनांक १० जूलै २००३ रोजी करावयाच्या आंदोलनाची शिक्षणमंत्री यांना दिनांक ७ जून २००३ रोजी किंवा त्या दरम्यान दिलेली नोटीस, शासनाच्या दिरंगाईचे धोरणामुळे राज्यातील मुख्याध्यापक/ प्राचार्य यामध्ये निर्माण झालेले असंतोषाचे व नैराश्याचे वातावरण, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कारवाई."

श्री.अमरीशभाई पटेल (शालेय शिक्षणमंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती माननीय सदस्याना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उपसभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

मा.शालेय शिक्षण मंत्री यांचे निवेदन

या लक्षवेधी सूचनेवरील निवेदन दि.१७ जुलै, २००३ रोजी सभागृहात करण्यात आलेले आहे. याबाबतीत मा.उपसभापतींनी असे निदेश दिले की, वित्त विभागाकडे चौकशी करुन निधी केव्हापर्यंत उपलब्ध होईल यासंबंधात अधिवेशन संपण्यापूर्वी शासनाने खुलासा करावा. याबाबतीत कनिष्ठ महाविद्यालयीन प्राचार्य संघटना,अमरावती विभाग यांनी दि.१० जुलै,२००३ रोजी आंदोलन केले होते हे खरे आहे. दि.१/१/१९९६ पासून **माध्यमिक शाळेच्या मुख्याध्यापकास रु.७५००-१२००० ही सुधारित वेतनश्रेणी तर उच्च माध्यमिकचे वर्ग जोडलेल्या शाळेच्या मुख्याध्यापकांना रु.७४५०-११५०० ही वेतनश्रेणी लागू करण्यात आली होती.** त्याऐवजी उच्च माध्यमिकचे वर्ग जोडलेल्या माध्यमिक शाळेतील मुख्याध्यापकांना दि.१ मार्च,२००० पासून रु.७५००-१२००० ही फेरसुधारित वेतनश्रेणी लागू करण्यात आली आहे. ही वेतनश्रेणी १ जानेवारी,१९९६ पासून लागू करणे शक्य नाही. उच्च माध्यमिकचे वर्ग जोडलेल्या मुख्याध्यापकांना रु.७४५०-११५०० या वेतनश्रेणी ऐवजी रु.७५००-१२००० ही वेतनश्रेणी शासन निर्णय दि.३ जून,२००० अन्वये १ मार्च,२००० पासून लागू करण्यात आलेली आहे. दिनांक १ मार्च, २००० ते २८.२.२००४ या कालावधीसाठी रुपये ५०/- प्रमाणे मूळ वेतनश्रेणीतील फरकाची रक्कम रु.५४४.०७ लक्ष करिता आकस्मिकता निधीतून निधी उपलब्ध करुन देण्याबाबत वित्त विभागाकडे फेर प्रस्ताव सादर करण्यात येत आहे. शासन निर्णय,दिनांक ३ जून,२००० अन्वये घेतलेल्या निर्णयाची अंमलबजावणी होण्याच्या दृष्टीने शासन वरीलप्रमाणे प्रयत्नशील आहे.

श्री.व्ही.यू.डायगव्हाणे : सभापती महोदय, आता जे निवेदन करण्यात आलेले आहे ते त्या दिवसापेक्षा वेगळे आहे, त्यातील माहिती बरोबर आहे. सभागृहामध्ये मुद्दाम माहिती देऊ इच्छितो की, कनिष्ठ महाविद्यालय किंवा १० वी किंवा ११ वीचे वर्ग कॉलेजला जोडलेले आहे त्या मुख्याध्यापकांचा पगार कमी आहे आणि केवळ १० वीचे वर्ग आहेत तेथील मुख्याध्यापकांचा पगार जास्त आहे. दिनांक ३.६.२००० रोजी शासनाने जी.आर.काढून या दोन्ही मुख्याध्यापकांची श्रेणी सारखीच केली आहे. ५० रुपयांचा फरक या कनिष्ठ वर्ग जोडलेल्या प्राचार्यामध्ये किंवा मुख्याध्यापकांमध्ये आहे. यासंबंधी २-३ वेळा चर्चा झाली. या निवेदनामध्ये सन्माननीय मंत्री महोदयांनी म्हटले आहे की, "५४४.०७ लाख इतकी रक्कम आकस्मिकता निधीतून उपलब्ध करुन देण्याबाबत वित्त विभागाकडे फेर प्रस्ताव सादर करण्यात येत आहे." हा फेर विचार करावा, परंतु ३.६.२००० च्या जी.आर.ची अंमलबजावणी होत नाही, यामध्ये केवळ हा एकच घटक नाही. उपमुख्याध्यापकांसंबंधी मी प्रश्न विचारला आहे त्याचे उत्तर दिलेले नाही. दोन्ही मुख्याध्यापकांची वेतनश्रेणी आपण ३.६.२००३ रोजी सुधारली आहे. उच्च माध्यमिकचे वर्ग जोडलेल्या मुख्याध्यापकांना सुधारित वेतनश्रेणी **१.३.२००० पासून लागू करण्यात आल्याचे नमूद केले आहे हे उत्तर दिशाभूल करणारे आहे. विदर्भात कोठेही लागू केलेली नाही आणि मराठवाडयातही नाही.** उच्च माध्यमिकचे वर्ग जोडलेल्या उपमुख्याध्यापकांना व मुख्याध्यापकांना सप्टेंबर, २००३ पासून ही वेतनश्रेणी लागू करणार काय ? बाकीचे निर्णय पुढील अधिवेशनापूर्वी पूर्ण करावे असे दोन प्रश्न आहेत.

श्री. अमरीशभाई पटेल : सप्टेंबर पासून ही वेतनश्रेणी लागू करावी असे मा.सदस्य श्री.डायगव्हाणे यांनी सांगितले ते बरोबर आहे. याबाबतीत माझे एकच म्हणणे आहे की, आम्ही सी.एफ. ॲडव्हान्स मागितलेला आहे.

श्री. व्ही.यू.डायगव्हाणे : यामध्ये दोन प्रश्न आहेत. काही विभागात मंत्रालयाला न कळविता, डायरेक्टरला न कळविता शिक्षणाधिका-यांनी आपल्या अधिकारात सोयी प्रमाणे ही वेतनश्रेणी लागू केली. ही चांगली बाब झाली. काहींना नियमाप्रमाणे देखील ही वेतनश्रेणी लागू केली नाही. ती त्यांना सप्टेंबर पासून लागू करावी आणि जी काही तफावत द्यावयाची आहे त्याची व्यवस्था करावी. उप मुख्याध्यापकाची वेतनश्रेणी ही शिक्षकाच्या वेतनश्रेणी पेक्षा कमी आहे. उप मुख्याध्यापकाची वेतनश्रेणी ६५०० आहे तर शिक्षकाची वेतनश्रेणी ७२२५ आहे. तेव्हा या संदर्भात मंत्री महोदयांनी सविस्तर माहिती द्यावी.

श्री. अमरीशभाई पटेल : मा.सदस्यांनी सांगितलेल्या दोन्ही गोष्टी बरोबर आहेत. त्याबाबतीत दुमत असण्याचे कारण नाही. वेतनश्रेणी लागू करणे आणि पैसे देणे यासाठी तरतूद करावी लागेल. तरतूद केल्या शिवाय काही होणार नाही. त्यासाठी वित्त विभागाकडे सी.एफ. ॲडव्हान्ससाठी आम्ही गेलेलो आहोत. सी.एफ. ॲडव्हान्स मिळाल्यानंतर वेतनश्रेणी लागू करता येईल.

श्री. बी.टी.देशमुख : उपसभापती महोदय, मी शांतपणे प्रश्न विचारतो. मागील वेळी ही लक्षवेधी आपण का राखून ठेवली त्यासंबंधीचे कार्यवृत्त मी वाचून दाखवतो. मा. मंत्री महोदयांना आपण "**हा निधी वित्त विभागाकडून केव्हा उपलब्ध होईल याची चौकशी केलेली आहे काय?**" असा प्रश्न विचारलेला होता. वेतनश्रेणीबाबत कॅबिनेटने निर्णय घ्यावा म्हणून आंदोलने झालेली आपण पाहिली आहेत. त्यानंतर कॅबिनेटचा निर्णय झाला. कॅबिनेटच्या निर्णयानंतर जी.आर. निघावा म्हणून बाहेर आंदोलने झालेली आपण पाहिलेली आहेत. त्या आंदोलनानंतर जी.आर. निघाला. जी.आर.ची अंमलबजावणी व्हावी म्हणून ४०हजार शिक्षकांनी आंदोलन केले. मुख्याध्यापक आणि उपमुख्याध्यापकांच्या बाबतीतही शासन निर्णय झालेला आहे. पण अम्मलबजावणी होत नाही. इथे देखील प्रादेशिक असमतोलाचे विष आहेच. मा.सभापती महोदय, मी दिनांक १७.७.२००३ रोजीचे कार्यवृत्त वाचून दाखवतो. त्यामध्ये उप सभापती महोदय आपण असे रुलिंग दिलेले आहे की "**आपण तातडीने, ताबडतोब याबाबत वित्त विभागाकडे चौकशी करुन या पैशाची उपलब्धता ते लवकरात लवकर कधी करु शकणार आहेत याचा खुलासा याठिकाणी करावा, तोपर्यन्त मी ही लक्षवेधी सूचना राखून ठेवतो.**" ज्या कारणासाठी आपण ही लक्षवेधी राखून ठेवली होती त्यासंदर्भात मंत्री महोदयांनी उत्तर द्यावे. त्या मुद्यांचे उत्तर आलेले नाही. नाहीतर शिक्षकांना सुधारित वेतनश्रेणी देत आहे पण मुख्याध्यापकांना आणि उप मुख्याध्यापकांना या जन्मात देणार नाही असे तरी मंत्री महोदयांनी उत्तर द्यावे. या लक्षवेधीवर आपण काय चर्चा करायची? ज्या कारणासाठी ही लक्षवेधी सूचना राखून ठेवली होती त्याचे उत्तर मंत्री महोदयांनी द्यावे.Mr. Deputy Chairman Sir, Govt. should come here as a Govt.

माझे म्हणणे हे आहे की, मा. उप सभापतींनी निदेश दिल्यानंतर त्या निदेशांचे पालन मंत्री महोदयांनी केलेले नाही. तत्संबंधी निवेदनामध्ये कोणतीही माहिती दिलेली नाही. तेव्हा वित्त विभागाने याबाबतीत कोणती तारीख दिलेली आहे ?

श्री. अमरीशभाई पटेल : त्या दिवशी मा. उप सभापती महोदयांनी जे निदेश दिले त्यानुसार वित्त विभागाकडे सी.एफ. ॲडव्हान्ससाठी साडेपाच कोटी रु.ची मागणी केलेली आहे. वेतनश्रेणी लागू करण्याचा प्रश्न आहे. ती लागू होणार. मराठवाडा आणि विदर्भ राहिलेला आहे अशीही मा.सदस्यांनी भावना व्यक्ती केली. सभापती महोदय, यामध्ये पैशांचा प्रश्न आहे. हा प्रश्न वित्त विभागाशी संबंधित आहे. ते ज्यावेळी पैसे देतील त्याचवेळी मी आपल्याला देऊ शकतो. त्यामुळे त्यासाठी जो काही पाठपुरावा करावयाला पाहिजे तो आम्ही करीत आहोत. हे लागू करावयाला हरकत नाही पण लागू केल्यानंतर पैसे द्यावे लागतील.

श्री.बी.टी.देशमुखः आपण मागची थकबाकी नंतर द्या. हे ताबडतोब लागू करण्यात काय अडचण काय आहे?

श्री.व्हि.यू.डायगव्हाणे : विदर्भासाठी एक नियम, आणि मराठवाडा, पश्चिम महाराष्ट्र या भागासाठी दुसरा नियम हे बरोबर नाही. इतर भागामध्ये तुम्ही दिले आहे आणि विदर्भामध्ये दिले नाही. विदर्भावर हा अन्याय का केला आहे ? आर्थिक व्यवस्था न पहाता इतर विभागांना ज्या अधिका-यांनी हे लागू केले आहे त्यांना तुम्ही निलंबीत कराल काय?

श्री.अमरीशभाई पटेल : हा प्रश्न माझ्या अखत्यारितील नाही.

श्री.नितीन गडकरी : अध्यक्ष महोदय, आपण मला संरक्षण द्या. हे सभागृह लोकशाहीचे सर्वोच्च मंदिर आहे. या महाराष्ट्रातील सर्व विभाग आणि सर्व लोक आम्हांला सारखे आहेत असे असताना अशा प्रकारचा निर्णय का घेण्यात येत आहे ? सन्माननीय सदस्य श्री.व्हि.यू.डायगव्हाणे आणि श्री.बी.टी.देशमुख यांनी या ठिकाणी असे सांगितले आहे की, इतर विभागांना वेगळा न्याय आणि विदर्भाला वेगळा न्याय देण्यात आलेला आहे. तरी हा निर्णय महाराष्ट्रातील इतर विभागांना लागू झाला असेल तर विदर्भालाही लागू करण्यात यावा असे निर्देश अध्यक्ष महोदय आपण शासनाला द्यावेत. तसे केले तर ते न्यायाच्या दृष्टीने आणि परंपरेच्या दृष्टीने योग्य होईल. पश्चिम महाराष्ट्र, मराठवाडा, कोकण येथील शिक्षकांना जो न्याय दिला आहे तोच न्याय विदर्भातील शिक्षकांना मिळाला पाहिजे. सरकार असे डिस्क्रीमिनेशन करीत असेल तर ते बरोबर नाही. तरी सगळ्यांना एकच न्याय दिला पाहिजे असे निदेश आपण द्यावेत. माननीय श्री.जयंतराव टिळकसाहेब आणि श्री.ना.स.फरांदेसाहेब यांनी अशा प्रकारचे निदेश या सभागृहामध्ये अनेक वेळा दिले आहेत.

श्री.अमरीशभाई पटेल : अध्यक्ष महोदय, विरोधी पक्षाचे सन्माननीय नेते श्री.नितीन गडकरी यांनी जे काही सांगितले त्यासंदर्भात मी प्रांजळपणे सांगतो की, हे लागू करण्याचे चुकीने राहून गेले आहे.

श्री.नितीन गडकरी : मग हे लागू करा ना.

श्री.अमरीशभाई पटेल : हे चुकीने राहून गेले आहे.

श्री.बी.टी.देशमुख : आपण ही चूक २४ तासांमध्ये दुरुस्त करा. आम्ही महाराष्ट्र राज्यामध्ये नाही काय ? शिक्षकांना लागू करता मुख्याध्यापकांना लागू करीत नाही. चूक झाली असे आपण म्हणता मग ती चूक दुरुस्त करण्याचे धैर्य दाखवा.

श्री.नितीन गडकरी : मराठी माणसांचे एक राज्य राहिले पाहिजे. मग एका भागाला एक न्याय आणि दुस-या भागाला दुसरा न्याय देऊन ते राहणार आहे काय ? आपण आमच्यावर अन्याय का करीत आहात ?

श्री.अमरीशभाई पटेल : यामध्ये अन्याय करण्याचा प्रश्न नाही.

श्री.बी.टी.देशमुख : जी चूक झाली आहे ती मी दुरुस्त करतो असे आपण प्रांजळपणे म्हटले पाहिजे.

श्री.अमरीशभाई पटेल : मी प्रांजळपणे सांगतो की, चूक झालेली आहे ती दुरुस्त करतो.

श्री.नितीन गडकरी : ही चूक कधी दुरुस्त करणार ? पुढील अधिवेशनामध्ये असे सांगाल की, वित्त विभागाकडे फाईल पाठविली होती पण त्यांनी दिले नाही.

श्री.अमरीशभाई पटेल : पैशांचा प्रश्न हा पैशानीच सुटेल.

श्री.नितीन गडकरी : तुम्हांला वित्त विभागाकडून अडचण येईल ती येऊ नये आणि तुमची अडचण होऊ नये, तसेच राज्यामध्ये सगळ्यांना समान न्याय मिळावा म्हणून आपण माननीय सभापतींचे आदेश घ्या. तेव्हा या बाबतीत आपण माननीय सभापतींचा आदेश घ्यावा म्हणजे वित्त विभाग काही मल्लिनाथी करु शकणार नाही तसेच तुमच्या प्रस्तावाला बळकटी येईल यासाठी मी त्यांना विनंती केलेली आहे..

उपसभापती : यामध्ये चूक झालेली आहे हे माननीय मंत्रिमहोदयांनी प्रांजळपणे कबूल केलेले आहे तसेच ही चूक दुरुस्त करण्याची आपलीसुध्दा इच्छा आहे. तेव्हा जी चूक झालेली आहे ती तात्काळ दुरुस्त करावी.तसेच मी वित्त विभागालासुध्दा असा आदेश देत आहे की, इतर विभागाला जो न्याय दिलेला आहे तोच न्याय या उर्वरित विभागालासुध्दा देण्यात यावा व तशा प्रकारचे आदेश अधिवेशन संपण्यापूर्वी निर्गमित करावेत.

श्री.व्ही.यू.डायगव्हाणे : सभापती महोदय, आपण जो निदेश दिला आहे त्याबद्दल आम्ही आपले आभारी आहोत.

*****

अंधेर नगरी अनबूझ राजा : टकासेर भाजी टकासेर खाजा

१. हिंदीतील थोर साहित्यीक भारतेंदु हरिश्चंद्र यांनी लिहिलेल्या "**अंधेर नगरी चौपट राजा**" या सुप्रसिद्ध हिंदी नाटकात राजाच्या लहरी वागणुकीचे गमतीदार चित्र रेखाटलेले आहे. नासमज (अनबूझ) राजामुळे, अंधारात बुडालेल्या राज्यात (अंधेरनगरीत) भाजीचा आणि मिठाईचा (खाजा) भाव सारखाच ठेवला जात असे, अशा स्थितीचे गंमतीदार वर्णन सांगण्यासाठी आपल्या नाटकाच्या पाचव्या प्रवेशात "अंधेर नगरी अनबूझ राजा, टकासेर भाजी, टकासेर खाजा" हे कडवे त्यांनी वापरले व पुढे ती 'कहावत' झाली. अर्थात ही १८८१ सालची गोष्ट आहे. दोन पैशात (टका) शेरभर भाजी, तेवढ्याच पैशात शेरभर मिठाई (खाजा) असा याचा अर्थ. "त्या राज्यात" भाजीचा व मिठाईचा भाव निदान सारखा तरी होता, पण ज्या राज्यात १० वी पर्यंत वर्ग असलेल्या माध्यमिक शाळेच्या मुख्याध्यापकांना वेतनश्रेणी जास्त व १२ वी पर्यंत वर्ग असलेल्या उच्च माध्यमिकच्या मुख्याध्यापकांना/प्राचार्यांना मात्र वेतनश्रेणी कमी दिली जाते, अशा राज्याच्या विधानमंडळात राज्यकर्त्यांना पुन्हा पुन्हा सांगुनही त्यांच्या ते लक्षात येत नाही, तेंव्हा उपरोक्त 'कहावत' आठवल्याशिवाय रहात नाही. कुणाला खरे वाटेल? कुणाला खरे वाटणार नाही, पण त्याची मंत्र्यांना माहितीसुद्धा नव्हती ही वस्तुस्थिती आहे.

२. १७ जुलै २००३ रोजी मंत्रिमहोदयांनी "**हायस्कूलच्या मुख्याध्यापकांचा बेसिक ७४५० रुपये आहे आणि ज्युनिअर कॉलेजमधील मुख्याध्यापकांचा बेसिक ७५०० रुपये आहे.**" असे सांगितले. "**तुम्ही उलटे सांगीतले**"असे त्यांना सांगावे लागले. २३ जुलै २००३ रोजी त्यांनी लेखी निवेदनातच "**माध्यमिक शाळेच्या मुख्याध्यापकास रु.७५००-१२००० ही सुधारित वेतनश्रेणी तर उच्च माध्यमिकचे वर्ग जोडलेल्या शाळेच्या मुख्याध्यापकांना रु.७४५०-११५०० ही वेतनश्रेणी लागू करण्यात आली**" असे कबुल केले. राखून ठेवलेली लक्षवेधी सूचना बुधवार, दिनांक २३ जुलै २००३ रोजी पुन्हा सभागृहासमोर चर्चेसाठी आली. २३ तारखेला झालेली चर्चा काळजीपूर्वक वाचली तर मंत्री महोदयानी दिलेली आश्वासने मोघम स्वरूपाची आहेत. एकदा ते "त्यासंदर्भात मी प्रांजळपणे सांगतो की, हे लागू करण्याचे चुकीने राहून गेले आहे." असे म्हणाले. दुसऱ्यांदा त्यानी "हे चुकीने राहून गेले आहे." असे सांगितले. तिसऱ्या वेळी "मी प्रांजळपणे सांगतो की, चूक झालेली आहे ती दुरुस्त करतो." असे उद्‌गार त्यांनी काढले. यातले कोणतेही आश्वासन मुदतबंद कार्यपुर्तीची हमी देणारे नाही.

३. मा. पीठासीन अधिकाऱ्यांनी "यामध्ये चूक झालेली आहे हे माननीय मंत्रिमहोदयांनी प्रांजळपणे कबूल केलेले आहे तसेच ही चूक दुरुस्त करण्याची आपलीसुध्दा इच्छा आहे. तेव्हा जी चूक झालेली आहे ती तात्काळ दुरुस्त करावी.तसेच मी वित्त विभागालासुध्दा असा आदेश देत आहे की, इतर विभागाला जो न्याय दिलेला आहे तोच न्याय या उर्वरित विभागालासुध्दा देण्यात यावा व तशा प्रकारचे आदेश अधिवेशन संपण्यापूर्वी निर्गमित करावेत." असे निदेश दिले, हे खरे आहे. मा. राज्यपालांचे निदेश पालन न करणारे शासन मा. उपसभापतींच्या निदेशांचे कितपत पालन करील? असा प्रश्न डोकावतो. आम्ही प्रश्नाचा पाठपुरावा सुरूच ठेवण्याचे ठरविले आहे. **अन्यायग्रस्त व्यक्तींनी सभागृहाबाहेर थोडीशी आदळआपट केली तर शासनाला थोडीशी जाग आली. बाहेरचा रेटा थांबला तर फाईल गुंडाळुन ठेवण्यास शासनाला काहीच वेळ लागत नाही असा अनेक बाबतीत अनुभव आहे.- बी.टी.देशमुख.**

निवड श्रेणीत स्थाननिश्चिती करतांना वरिष्ठ श्रेणीतील ५ वर्षाची सेवा कमी पडली असेल तर शासननिर्णयाप्रमाणे एकूण सेवा विचारात न घेतल्याने विपरितरित्या प्रभावित झालेल्या शिक्षकांची शनिवार, दिनांक ३१.५.२००३ रोजी झालेली सभा.

(१) निवड श्रेणीत स्थाननिश्चिती करतांना वरिष्ठ श्रेणीतील ५ वर्षाची सेवा कमी पडली असेल तर शासननिर्णयाप्रमाणे एकूण सेवा विचारात न घेतल्याने विपरितरित्या प्रभावित झालेल्या **शिक्षकांची सभा** शनिवार, दिनांक ३१.५.२००३ रोजी दुपारी ठीक ३.०० वाजता शिक्षक भवन, अमरावती विद्यापीठ परिसर अमरावती **येथे संपन्न झाली.**

(अ) सभेला नुटाचे पुढील पदाधिकारी **उपस्थित होते. :-**

(१) प्रा.बी.टी.देशमुख, अध्यक्ष (२) प्रा.डॉ.एकनाथ कठाळे, सचिव (३) प्रा.डॉ.डी.यु.पोच्छी, उपाध्यक्ष (४) प्रा.शितल तिवारी, कोषाध्यक्ष (५) प्रा.ए.जी.सोमवंशी, सहसचिव (६) प्रा.सुशिल काळमेघ, कार्यकारीणी सदस्य (७) प्रा.विलास ढोणे, कार्यकारीणी सदस्य

(ब) सभेला **परिशिष्ट "अ"** प्रमाणे एकूण ५९ प्राध्यापक हजर होते. त्यांची यादी पृष्ठ ८९ वर दिलेली आहे. या सभेला उपस्थित असलेल्या प्रत्येक शिक्षकाचे नाव, महाविद्यालयाचा पत्ता, घरचा पत्ता, फोन नंबर इत्यादी तपशील **सहपत्र "अ"** मध्ये (२००३- ई-एक्स फाईल पृष्ठ ५५ व ५६ वर) नमुद केलेला आहे.

नुटाचे सचिव प्रा.डॉ.कठाळे ह्यांनी प्रास्ताविक केले. संघटनेचे उपाध्यक्ष प्रा. डॉ.डी.यु.पोच्छी व संघटनेचे अध्यक्ष प्रा.बी.टी.देशमुख ह्यांनी सभेत या विषयावरील **आपले विचार मांडले.**

(२) महाविद्यालयीन प्राध्यापकांना पाचव्या वेतन आयोगाच्या शिफारसीप्रमाणे वेतनश्रेण्या महाराष्ट्र शासन निर्णय क्र. No.NGC-1296/(4619)UNI/4 ११ डिसेंबर १९९९ नुसार लागू करण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार नवीन वेतनश्रेणीचा लाभ १.१.१९९६ पासून तसेच वरिष्ठ व निवडश्रेणीच्या स्थाननिश्चितीचा (करिअर ॲडव्हान्समेंट) लाभ २७.७.९८ पासून लागू करण्यात आला आहे. पाचव्या वेतन आयोगाच्या शिफारसीप्रमाणे वरिष्ठश्रेणी व निवडश्रेणी मध्ये स्थाननिश्चिती करतांना :-

(१) पहिला प्रकार एम्.फिल्. वा पी.एच.डी. ही शैक्षणिक पदवी नसलेल्या प्राध्यापकांचा असून त्यांना ६ वर्षानंतर वरिष्ठ श्रेणी व वरिष्ठ श्रेणीत ५ वर्षे सेवा केल्यानंतर निवडश्रेणी देण्याची तरतुद आहे.

(२) दुसरा प्रकार एम्.फिल् गुणवत्ता धारकांचा असून त्यांना ५ वर्षानंतर वरिष्ठश्रेणी व वरिष्ठ श्रेणीत ५ वर्षे सेवा केल्यानंतर निवडश्रेणी देण्याची तरतुद आहे.

(३) तिसरा प्रकार पी.एच.डी. गुणवत्ता धारकांचा असून त्यांना ४ वर्षानंतर वरिष्ठ श्रेणी व वरिष्ठ श्रेणीत ५ वर्षे सेवा केल्यानंतर निवडश्रेणी देण्याची तरतुद आहे.

निवडश्रेणीत स्थाननिश्चिती होण्यासाठी वरिष्ठ श्रेणीत ५ वर्षे सेवाकालावधी असावा. ही बाब तिनही प्रकाराबाबत लागू आहे

(३) परंतु ज्या प्राध्यापकांची स्थाननिश्चिती चवथ्या वेतन आयोगाप्रमाणे वरिष्ठ श्रेणीमध्ये झालेली आहे व पाचव्या वेतन आयोगाप्रमाणे २७.७.१९९८ नंतर निवडश्रेणीमध्ये स्थाननिश्चिती करावयाची आहे, मात्र ज्यांची वरिष्ठ श्रेणीमध्ये पाच वर्षे सेवा झालेली नसेल त्यांना त्याचा संपूर्ण सेवाकाळ विचारात घेवून निवडश्रेणीत स्थाननिश्चिती देण्यात यावी अशी तरतुद ११ डिसेंबर १९९९ च्या शासननिर्णयाच्या परिच्छेद १६ मध्ये पुढील प्रमाणे करण्यात आलेली आहे. ती शब्दशः :- "If number of years required in a feeder cadre are less than those stipulated in this notification, thus entailing hardship to those who have completed more than the total number of years in their entire service for eligibility in the cadre, may be placed in the next higher cadre after adjusting the total number of years."

(४) राज्य शासनाच्या शासननिर्णयामध्ये ही जी तरतुद आली तीचे मुळ विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या "UGC NOTIFICATION ON REVISION OF PAY SCALES, MINIMUM QUALIFICATIONS FOR APPOINTMENT OF TEACHERS IN UNIVERSITIES & COLLEGES AND OTHER MEASURES FOR THE MAINTENANCE OF STANDARDS, 1998." या २४ डिसेंबर १९९८ च्या नोटीफिकेशनमध्ये "The scheme of revision of pay scales, minimum qualifications for appointment, other service conditions of University and College Teachers, Librarians, Directors of Physical Education and Registrars of Universities as a measure for the maintenance of standards in higher education." या मथळ्याखाली जी योजना दिलेली आहे. त्या योजनेमध्ये आहे. त्या योजनेचा परिच्छेद ७.८.० पुढील प्रमाणे आहे. :- "7.8.O. If the number of years required in a feeder cadre are less than those stipulated in this notification, thus entailing hardship to those who have completed more than the total number of years in their entire service for eligibility in the cadre, may be placed in the next higher cadre after adjusting the total number of years. This situation is likely to arise as, in the earlier scheme, the number of years required in a feeder cadre were much more than those envisaged under this notification."

(५) शासन निर्णयामध्ये तरतुद असतांनासुद्धा उच्च शिक्षण संचालकांच्या आदेशावरुन सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांनी वरील तरतुदींचा विचार न करता संबंधित प्राध्यापकांनी वरिष्ठ श्रेणीमध्ये पाच वर्षे पूर्ण केल्यानंतरच निवडश्रेणीमध्ये स्थाननिश्चिती केली आहे, त्यामुळे **असंख्य प्राध्यापकांवर अन्याय झाला असून शासनाच्या निर्णयाचे उल्लंघन झाले आहे.**

(६) हा अन्याय दुर करण्यासाठीच्या वेगवेगळ्या उपाययोजनांवर सभेमध्ये चर्चा करण्यात आली. सरळसरळ शासननिर्णयाचा भंग करणारी ही कृति असल्यामुळे त्याविरुद्ध **उच्च न्यायालयामध्ये याचिका दाखल करण्यात यावी,** अशी याचिका संघटनेमार्फत व संघटनेच्या वतीने दाखल करावी **असा एकमताने निर्णय घेण्यात आला.**

(७) शासननिर्णयाविरुद्ध उच्च शिक्षण संचालकांनी घेतलेल्या निर्णयाने विपरितरित्या प्रभावित झालेल्या प्रत्येक शिक्षकाने याचिकेच्या कामी आपला सहभाग म्हणून रुपये ३०००/- रेखांकित धनादेश/धनाकर्षाद्वारे जमा करावे. किमान १०० शिक्षकांचा सहभाग असल्यासच संघटनेतर्फे याचिका दाखल केली जाईल **असाहि निर्णय घेण्यात आला.**

(८) विपरितरित्या प्रभावित झालेल्या प्रत्येक शिक्षकाने आपला सहभाग धनाकर्ष किंवा रेखांकित धनादेशाच्या द्वारे "कोषाध्यक्ष नुटा" या नावाने प्रा.शितल तिवारी, ४२ शंकर नगर, अमरावती यांचेकडे दि. १० जुलै २००३ चे आत जमा करावा, **असेही ठरले.**

(९) नुटा बुलेटीनमध्ये प्रसारित केल्याप्रमाणे **कागदपत्राच्या छायाप्रति** संबंधित प्राध्यापकाने नुटाच्या पदाधिकाऱ्यांकडे किंवा खालील जिल्हावार नेमलेल्या प्राध्यापकांकडे सादर करावयात. ह्या कामाकरीता संघटनेच्या जिल्ह्याच्या अध्यक्ष व सचिव ह्यांची मदत घेण्यात यावी.

(१०) या कामासाठी संपर्क साधण्यासाठी खालील **विभागनिहाय समित्या** नेमण्यात आल्या आहेत.

अमरावती विभाग :-१) प्रा. एस.व्ही.चौधरी, अमरावती ,२) प्रा. आर.एन.पारधी, अचलपूर ३) प्रा.जी.टी.पाटील, पुसद, ४) प्रा.शंकर वऱ्हाटे, वणी, ५) प्रा.डी.एस.धोटे, कारंजा, ६) प्रा.काळे, रिसोड , ७) प्रा.सुनिल देशमुख, बुलढाणा, ८) प्रा.शेवाळे, ९) प्रा.आर.व्ही.राठोड, १०) प्रा.जयंत बोबडे

नागपूर विभाग :- १) प्रा.आंबटकर, हिंगणघाट, २) प्रा.राजेंद्र जाधव, वर्धा,

(११) संघटनेचे सहसचिव प्रा.ए.जी.सोमवंशी ह्यांनी उपस्थितांचे आभार मानलेत व अध्यक्षांच्या परवानगीने सभेचे कामकाज संपल्याचे घोषित केले.

अध्यक्ष, नुटा　　　　सचिव, नुटा

***

NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION

रविवार, दिनांक ३ मार्च २००२, रोजी दुपारी ४.१५ वाजता भारतीय महाविद्यालय, अमरावती येथे झालेल्या नेट-सेट ग्रस्त शिक्षकांच्या सभेचे कार्यवृत्त

रविवार, दिनांक ३ मार्च २००२, रोजी दुपारी ४.१५ वाजता भारतीय महाविद्यालय, अमरावती येथे नेट-सेट ग्रस्त शिक्षकांची सभा झाली. सभेच्या अध्यक्षस्थानी संघटनेचे अध्यक्ष प्रा.बी.टी.देशमुख हे होते. सभेला नुटाचे पदाधिकारी व कार्यकारी मंडळाचे बहुसंख्य सदस्य उपस्थित होते. या सभेला जिल्हा निहाय पुढील नेट-सेट ग्रस्त शिक्षक उपस्थित होते. :-

Distt: Akola : - Hushe S.S., Kadu Umesh, Nagulkar K.R., Ranpise R.R., Raut S.K.,Tayade A.V., Wankhade Prakash R.,Wikhe A.D.

Distt: Amravati :- Aahate Sumedh Y., Banbole D.R., Bawane Pramod M.,Bawane V.S.,Bhise Sau.Alka, Bhoyar Sau.V.S., Bijwe Gajanan A., Bramhane Rajesh T.,Changole N.V., Chavhan Rajesh R.,Chavhan S.R.,Chore Ku.Jyoti J.,Dakhode Ravindra D., Dangare Ashok R., Darane Vijay D.,Deshmukh Sanjay V.,Dhole Pradeep S.,Dighade S.R., Gajbhe H.B., Ingole Ku.Jayshri S.,Isapure Ku.M.R., Jagtap S.V., Javanjal Ku.J.N., Joshi A.V., Kadu Anil R. , Kale A.M.,Kale Gajanan S., Kale S.P., Kanfade S.M. , Kanholkar Ku.K.S.,Kapse Vijay D., Kapse Vivek D., Karmore J.D., Kherde Dinesh B., Kulsange R.T., Meshram S.H., Mete V.G.,Nishane V.S., Paraskar P.S., Patil Sanjay D., Raghuwanshi G.B., Rathod Chandan N., Raut P.A., Raut V.M., Sarpate R.M., Sawarkar Ravindra D., Sawarkar Sau.V.J.,Sontakke R.S.,Tatte Eknath D., Telmore Vinod N., Thakare V.B., Thakare V.R., Thakur S.D., Vairale G.S., Ellkar V.D., Yenkar Ku.Pradnya S.

Distt: Bhandara : - Nil

Distt: Buldhana : - Ambhore G.T., Dehankar V.M., Dongare Vasant R., Gawande Subhash P.,Jukkalkar S.I.,Kale Gokul B., Kamble Rahul N., Kutemate Nana B., Patil Abhay M., Rathod Atamaram P.,Raut S.G., Shinde Bhagwan D.

Distt: Chandrapur :- Sontakke Dilip P.

Distt: Gadchiroli :- Chavhan V.G., Ghonmode R. V., Khandare H.W., Kukreja S.G., Nagdeve Ku.S.T., Papadkar J.N., Singh S.R.

Distt: Gondia :- Baghele J.B., Bhagat G.K., Bhairam R.B., Deshmukh P.P., Deshpande Ku.M.K., Dhawale Ku.L.Y., Gaikwad Anil, Gajbhiye V.T., Kakde D.U., Kamble D.M., Rane V.I., Suryawanshi B.G., Thakur J.I.

Distt: Nagpur :- Dhote Rajesh R.,Dongre Sunil P., Jagdale Tejsinh L.,Kakade P.R.,Kongre Nitin C.

Distt: Wardha :- Bodhe Shrikrushna B., Gothane Surendra M., Khadagi Devendra D., Lohe Subhash R., Malpe Dilip B., Mohod Ganesh B., Nikhade R.K., Punvatkar Vinod M.,Sawai Rajesh T., Thakare Pradeep S.

Distt: Washim :- Ali A.Y., Bakal Rajendra R.,Bhagat Devidas S., Chaudhari J.R., Deoke Pramod D., Ghongate Gajanan B., Kadu Manoj G., Kanhake Nageshwar R., Kanherkar S.H., Kedar G.T., Maske R.G., Mathurkar Rajesh H., Pande Vijay B., Pawar Sahebrao S., Rane Rajaram S., Rasekar S.B., Rathod Prakash P., Rathod V.M., Taktode Madhukar S., Thakare Narendra A., Waghole Sharad J., Wanjari H.V., Wankhade K.S., Wankhede P.S.

Distt: Yavatmal :- Bageshwar P.D., Chauhan Vinod R., Chavan Ulhas M., Dahale Sau.Snehal S., Dixit Vijay B., Gomase Mahesh P., Jadhao V.D., Jadhao V.K., Jagtap Vijay S., Jaiswal Pradeep P., Koturwar D.D., Mehare Narayan G.,Mehare Sau.Manik N.,Meshram Deepak S., Navalekar Uday V., Pande M.M., Pawade E.D., Rathod Maroti B.,Shende Sujata H., Solanke Ajay J., Solanke Y.S., Tone Vikas R., Virani R.S., Watile Vijay J., Zilpilwar Pradeep D.

या सभेत पुढील निर्णय घेण्यात आले :-

१. नागपूर विद्यापीठ शिक्षक संघाच्या (नुटा) वतीने शनिवार, दिनांक २३.६.२००१ रोजी दुपारी ४.३० वाजता, भारतीय महाविद्यालय, अमरावती येथे व रविवार, दिनांक २४.६.२००१ रोजी सकाळी ११.३० वाजता जी.एस.कॉलेज, नागपूर येथे नेटसेटग्रस्त शिक्षकांच्या बैठकी (यापूढे "जून बैठक" असा उल्लेख) चे आयोजन करण्यात आलेले होते. नेटसेटच्या अटींची महाराष्ट्र शासनाने चुकीच्या पद्धतीने अंमलबजावणी करून सेवा विचारात न घेणे, बढती न देणे व दिलेल्या वेतनवाढी रोखून धरणे, या सर्व घटनाक्रमाची तपशीलवार चर्चा त्यावेळी करण्यात आली होती. या जून बैठकीमध्ये काही महत्वपूर्ण निर्णय घेण्यात आले होते. नेटसेटग्रस्त शिक्षकांची बाजू संघटीतरित्या न्यायालयासमोर मांडावी असाही निर्णय त्या सभेत घेण्यात आला होता.

परिशिष्ट "अ"

निवड श्रेणीत स्थाननिश्चिती करतांना वरिष्ठ श्रेणीतील ७ वर्षाची सेवा कमी पडली असेल तर शासननिर्णयाप्रमाणे एकूण सेवा विचारात न घेतल्याने विपरितरित्या प्रभावित झालेल्या शिक्षकांच्या शनिवार, दिनांक ३१.७.२००३ रोजी झालल्या सभेची उपस्थिती.

(१) प्रा.व्ही.ए.कांबळे, (२) प्रा.जी.एन.बुधलानी, (३) प्रा.रतन बाबुसिंग राठोड, (४) प्रा. रमेश प्रभातराव पाटील, (५) प्रा.विलास शामराव चव्हाण, (६) प्रा. अनिल परशराम मुडे, (७) प्रा. योगेंद्र बी, गांडोळे, (८) प्रा. दिलीप सुखदेवराव भुगुल, (९) प्रा.सी.एन.कलकोटे, (१०) प्रा.सुनिल एन.देशमुख, (११) प्रा. अनंत सिरसाट, (१२) प्रा.एच.जी.पाटील, (१३) प्रा.विलास ढोणे, (१४) प्रा.एस.जी.ओंकार, (१५) प्रा.के.एस.अलेक्झांडर, (१६) प्रा.एस.आर.वर्मा, (१७) प्रा. संजय पी.काळे, (१८) प्रा.व्ही.एल.भांगडीया, (१९) प्रा.सुनिल पुंड, (२०) प्रा.आर.एन.पारधी, (२१) प्रा.टी.एस.वासनिक, (२२) प्रा.आर.व्ही.जोत, (२३) प्रा.ओ.जे.गादेवार, (२४) प्रा.बी.एल.ढाले, (२५) प्रा.व्ही.आर.तिडके, (२६) प्रा.डी.टी.देशमुख, (२७) प्रा.केशव ओ. फाले, (२८) प्रा.राजेंद्र हावरे, (२९) प्रा.प्रविण रघुवंशी, (३०) प्रा.डॉ.सुरेंद्र दिघडे, (३१) प्रा.के.व्ही.मेहरे, (३२) प्रा.डॉ.एस.जी.भडांगे, (३३) प्रा.जी.टी.पाटील (ठेंगे), (३४) प्रा.अरुण बी.पाटील, (३५) प्रा.एस.आर.सिरसाट, (३६) प्रा.के.डी.पेन्शनवार, (३७) प्रा.ओ.टी.माथने, (३८) प्रा.एस.बी.गायकवाड, (३९) प्रा.के.एन.शेवाळे, (४०) प्रा.आय.व्ही.कुहीकर, (४१) प्रा.बी.जी.आंबटकर, (४२) प्रा.डॉ.सी.ए.नायर, (४३) प्रा. श्रीमती एस.पी.कोल्हे, (४४) प्रा.डॉ.ओ.एम.जुमडे, (४५) प्रा.डॉ.व्ही.जी.मेटे, (४६) प्रा.व्ही.आर.गव्हाळे, (४७) प्रा.एस.डी.कापसे, (४८) प्रा.एस.डी.दुबे, (४९) प्रा.डी.जी.गुडधे, (५०) प्रा.डॉ.मोहन आर.खेरडे, (५१) प्रा.सौ.छाया ब.लुंगे, (५२) प्रा.सौ.छाया न.विधळे, (५३) प्रा.व्ही.ए.चौधरी, (५४) प्रा.ए.जी.चव्हाण, (५५) प्रा.दिपराज लोणारे, (५६) प्रा.विलास पी. उभाळे (५७) प्रा. अविनाश रामराव देशमुख, (५८) प्रा.शशीकांत व्ही.चौधरी, (५९) प्रा.दिपक शेषराव घोटे

२. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या मा. खंडपीठासमोर नेटसेटबाबत जी प्रकरणे त्यावेळी जून २००१ मध्ये चालू होती व त्याबाबत मा. उच्च शिक्षण सचिवांनी जे प्रतिज्ञापत्र दाखल केलेले होते, ते लक्षात घेता मा. उच्च न्यायालयापुढे नेटसेटग्रस्त शिक्षकांची खरी, योग्य व न्याय्य बाजू शक्तीपूर्ण पद्धतीने मांडण्याची आवश्यकता आहे असे जून बैठकीत ठरले होते. बाजु व कागदपत्रे निट मांडली न गेल्यास त्याचे दूरगामी व धोकादायक परिणाम होऊ शकतात असेही मत त्या बैठकीत नोंदविण्यात आले होते. उक्त प्रकरणामध्ये एकतर्फी माहिती दाखल झाल्यास विपरित निकाल होण्याची शक्यता नाकारता येत नव्हती म्हणून महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाने इंटरव्हेनर पिटीशनर म्हणून त्या दाव्यात सहभागी होण्यासाठी परवानगी मागितली व मा. खंडपीठाने ती परवानगी दिली. महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या वतीने इंटरव्हेनर पिटीशनर म्हणून ७३ पृष्ठांचे ॲफीडेव्हिट त्यावेळी दाखल करण्यात व त्याद्वारे मा. सर्वोच्च न्यायालयाचे दोन अत्यंत महत्वपूर्ण निर्णय मा. उच्च न्यायालयासमोर त्या ॲफीडेव्हीटच्या माध्यमातून ठेवण्यात आले. ते दोन निर्णय पुढील प्रमाणे : (A) AIR 1995 Supreme Court 336 (B) AIR 1990 SUPREME COURT 371

३. याबाबतच्या सद्यःस्थितीचे सारे तपशील सन २००१ च्या नुटा बुलेटीनच्या पृष्ठ क्रमांक ९० वर प्रसृत करण्यात आले होते. त्यानंतर १८ ऑक्टोबर २००१ चा "विद्यापीठीय व महाविद्यालयीन अधिव्याख्याता पदाकरिता बिगर नेट/सेट अर्हताधारक अधिव्याख्यात्यांच्या सेवा पुढे चालू ठेवणेबाबत." या विषयावरील शासननिर्णय निर्गमित झाला. या शासननिर्णयावर नुटाच्या आमसभेने रविवार, दिनांक ११ नोव्हेंबर २००१ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये विषय क्रमांक २९६ अन्वये, या शासननिर्णयाबाबतची प्रतिक्रिया निश्चित केली. महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या कार्यकारी मंडळाने २ डिसेंबर २००१ रोजी मुंबई येथे झालेल्या बैठकीत एक सविस्तर ठराव मंजूर करून या शासन निर्णयाबाबतची आपली भूमिका निश्चित केली.

४. शासनाचे तत्कालीन धोरण लक्षात घेऊन न्यायालयीन लढाई उभी करण्याचे ठरले होते. जून बैठकीमध्ये चर्चा झाली असतांना व्यक्तिशः कोणावर सेवामुक्त होण्याची पाळी येईल असे त्यावेळी वाटले नव्हते. पण शासननिर्णय निर्गमित झाल्यावर ११ डिसेंबर ९९ नंतर सेवेत आलेल्या काही लोकावर तशी पाळी आली.

५. १८ ऑक्टोबर २००१ च्या शासननिर्णयाचे विश्लेषण केले असता काही गोष्टी स्पष्टपणे पुढे येतात.

१) नेटसेटच्या कारणावरुन ११ डिसेंबर १९९९ पूर्वी सेवेत आलेल्या कोणत्याही शिक्षकाला सेवामुक्त केले जाणार नाही.

२) त्यांच्या रोखून ठेवलेल्या वेतनवाढी सुद्धा त्यांना अदा केल्या जातील.

३) त्यांची संपूर्ण सेवा निवृत्ती वेतनास पात्र समजली जाईल.

गेल्या ८-१० वर्षामध्ये संघटनेने दिलेल्या लढ्यामुळे व शिक्षक प्रतिनिधींनी सतत सभागृहात केलेल्या संघर्षामुळे उपरोक्त उपलब्धी प्राप्त होऊ शकल्या हा आता इतिहास झाला आहे.

६. 'या' अधिव्याख्यात्यांनी **डिसेंबर २००३ पर्यंत नेटसेट परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे ही एक व त्यांना वरिष्ठ श्रेणी व निवडश्रेणी नेटसेट परीक्षा उत्तीर्ण होईपर्यंत देण्यात येणार नाही ही दुसरी**, या दोनही अटी विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या धोरणाच्या विरुद्ध आहेत, सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाचा अवमान करणाऱ्या आहेत, महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाचा महाराष्ट्राच्या मा. मुख्यमंत्र्यांबरोबर १८ जानेवारी १९८९ रोजी झालेल्या समझोत्याचा उघडउघड भंग करणाऱ्या आहेत, घटनेच्या कलम १४ च्या विरोधात आहेत. बेकायदेशीरपणे लादण्यात आलेल्या उपरोक्त दोन अटी रद्द करवून घेणे हा मुख्यत्वे न्यायालयीन लढाईचा भाग होईल असे स्पष्टपणे दिसून येत असल्याने त्यादृष्टीने महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या सर्व घटक संघटनांनी आपआपल्या स्तरावर अशा न्यायालयीन लढाईसाठी बाधीत शिक्षकांना संघटीत करावे असा निर्णय एम्फक्टोने घेतला आहे.

७. संक्रमण काळातील प्रकरणे :- दिनांक ११.१२.१९९९ नंतर पण विधीमय माध्यमांच्याद्वारे नेटसेटची परीक्षा सक्तीची होण्याच्या तारखेपूर्वी जे शिक्षक सेवेत यथोचितरित्या प्रवेशित झालेले आहेत अशा शिक्षकांना सेवामुक्त करण्याच्या शासननिर्णयातील तरतुदींना मा. उच्च न्यायालयासमोर आव्हान देण्यात आले असून अनेक प्रकरणी 'स्टे' मिळालेले आहेत.

८. आतापर्यंत करण्यात आलेली कारवाई :- जून बैठकीत ठरल्याप्रमाणे न्यायालयीन कामकाजासाठी पुरेशा संख्येत अशा शिक्षकांनी योग्य तो सहभाग निधी संघटनेकडे जमा करून योग्य तो प्रतिसाद दिला. नुटाच्या कार्यकारी मंडळाने याबाबतीत घेतलेले तीन महत्वपूर्ण निर्णय पुढील प्रमाणे आहेत. :-

(१) हा सर्व निधी (संघटनेकडे जमा केलेला न्यायालयीन कामकाजासाठीचा आर्थिक सहभाग) संघटनेच्या Legal Aid Fund या खात्यामध्येच जमा करण्यात यावा. त्याप्रमाणे तो करण्यात आला आहे.

(२) हे सर्व शिक्षक सन १९९१ ते सन २००० या कालखंडात व्यवसायामध्ये आलेले आहेत हे लक्षात घेता नुटाबुलेटीनच्या रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिकेत प्रकाशित होणारे सर्व विशेषांक (जरी त्यांनी त्यासाठी एक हजार रुपये स्वतंत्रपणे भरलेले नसले तरी) त्यांच्याकडे पाठविण्यात यावेत. त्याप्रमाणे ते पाठविण्यात आले आहेत.

(३) रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिकेसाठी या शिक्षकांकडून किमान आर्थिक सहभाग किती घ्यावा ही बाब त्यांच्या बैठकीतच निश्चित केली जावी, असे करीत असतांना "त्यांच्याकडून अजिबात सहभाग घेण्यात येवू नये व त्यांना विशेषांकसुद्धा पाठवू नयेत" असा निर्णयसुद्धा आजच्या या बैठकीत घेण्याची त्यांना मुभा असावी.

९. यापुढे करावयाच्या कारवाईचे निर्णय :-

१) संक्रमण कालीन प्रकरणाबाबत न्यायालयीन परिस्थिती स्थिर स्थावर होताच **डिसेंबर २००३ पर्यंत नेटसेट परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे ही एक व त्यांना वरिष्ठ श्रेणी व निवडश्रेणी नेटसेट परीक्षा उत्तीर्ण होईपर्यंत देण्यात येणार नाही ही दुसरी**, या दोन अटी रद्द करवून घेण्यासाठीची याचिका सर्वोच्च न्यायालयाचा दाखला देवून मा. उच्च न्यायालयाच्या खंडपीठापुढे दाखल करण्यात यावी असा निर्णय घेण्यात येत आहे.

२) नेट-सेट ग्रस्त शिक्षकांनी न्यायालयीन कारवाईसाठी जो निधी व्यक्तिशः संघटनेकडे जमा केलेला आहे त्यातून, नुटा बुलेटीनच्या रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिकेसाठी अशा प्रत्येक शिक्षकांकडून किमान सहभाग रुपये ५०० घेण्यात यावा असा निर्णय घेण्यात आला.

३) त्या दोन अटी रद्द करवून घेण्यासाठी न्यायालयामध्ये दाखल करावयाची याचिका संघटनांच्या (नुटा व एम्फक्टो) मार्गदर्शनाखालीच दाखल करण्यात यावी असे ठरविण्यात आले.

अध्यक्ष, नुटा   सचिव, नुटा

***

<u>No.CIM/15 :</u>   <u>: Dated 08th October, 2003</u>

CORRECTION
in the copy of the Minutes

(1) Copy of the Minutes of the

(a) Meeting of the NET/SET affected teachers, held on Sunday, the 3rd March, 2002 at Bharatiya Mahavidyalaya, Amravati, at 4.15 pm, is circulated on pages 89 and 90 of this (2003) NUTA BULLETIN.

(b) Meeting of the teachers affected by not counting the total service, if the number of years required in a feeder cader are less than those stipulated for placement in the next higher cader, on Saturday, the 31st May, 2003, at Shikshak Bhavan, Amravati University, Campus, Amravati, is circulated on pages 88 and 89 of this (2003) NUTA BULLETIN.

(2) A teacher, who attended the meeting, may suggest correction, if there is any, to the Minutes. It may be pointed out to the Secretary (Prof.E.H.Kathale, Secretary, NUTA, N-162 Reshim Bagh, Nagpur-440 009.) by letter within 10 days from the date of posting of this Bulletin.

(3) It will not be possible for the Corrections received after the due date to be included in the List of Corrections for consideration.

(4) Please send one copy of your letter to Prof. B.T.Deshmukh, President NUTA, 3 Subodh Colony, Near Vidarbha Mahavidyalaya, Amravati 444 604.

Dr. E.H. Kathale
Secretary NUTA

****

Impact of Policy Derivatives of Structural Adjustment Policy on Education

Dr. V.K. Tewari

National Secretary, AIFUCTO

Education has become the dominant State Ideological Apparatus especially during the past one decade which is also the decade of Structural Adjustment Policy (SAP) with the powerful trio : Liberalisation, Privatisation, Globalisation (LPG) sweeping the political- economy of the developing nations. The dominant class of profiteers and exploiters has started using the educational apparatus for enhancing the consumerist ethos and is now all set to privatise the educational Institutions under almost complete deregulation so as to provide free playing ground to the profit-minded investor as well as the communalism-surcharged perpetrator of the philosophy of fundamentalism. The SAP is conceived purely in terms of market-free-economy, de-regulation, privatisation, commercialisation and globalisation as these are the pre-requisites for neocolonialism. While contextualising the historical perceptions and goals of India, this paper will attempt to analyse the pernicious impact of SAP and LPG on the political-economy of education in India and will also concentrate on the situation in Punjab in the context of the political bankruptcy that has compelled the state to recede to a much lower position in national educational scenario. Evidently, the way the state, i.e. the government at the national and state levels has surrendered before the World Bank-IMF-WTO pressures becomes the major intertext of our developmental ethos, and here lies the coup of the great saga of freedom struggle that saw unprecedented sacrifies and showed the way towards self-reliant economy and non-militarist foreign policy of Non-aligned Movement (NAM).

The discourse envisaged herein is both resistant and combative. The SAP & LPG are subversive of national ethos. With the capitalist ethos coming to the forefront, the communalisation of the educational apparatuses has become dynamic to lay a siege on the secular and democratic character of our constitution and polity. For the private investor under ever-sharpened capitalism, the felt-need is that of majoritarianism calling hell to the minorities. The subterfuge created by the capitalist and the communalist is at its hilt today, Marketisation, corporatisation of all the sectors, particularly the sector of education and more particularly the sector of higher education is ruling the roost as the governmental support to LPG is the dominant political discourse. The proponents of privatisation are in fact the predators of national economy and that is why and how the hitherto public-funded system of education has come under attack in spite of some of the significant contribution made by the same public sector, e.g. the university and R&D sector in promoting self-reliance even under the most grim condition of 8% of GDP (less than1%) allocation for this vital sector.

How did we build the formidable sector of university-level and R&D-level research even under dismal financing? How did we make India visible in the world? An India of the perception of the foreigners as a land of snake-charmers became visible in the world technology: atomic energy, space, telecommunications, bio-technology and other varied technologies and knowledges produced by the Indian scientists, educators, students and workers. When the institutions like Atomic Energy Commission, Defence and Research Development Organisation and a host of other national institutes have done extremely well while competing with world technologies is a matter of great pride. Instead of encouraging the scientific community, the Indian polity of sorts has been busy in condemning the educational and national-laboratory system. Why this castigation of entrepreneurs in spite of the wide-spread brain drain, the drain that drained off the rich intellectual resources produced by this very system. This has had big impact on the nation as the power-that-be cared little for them and the nation.

There has been a conspiracy, hatched deliberately, to keep India low in the world technological scenario. It has been a powerful conspiracy to let in Multinational Corporations (MNCs) at the cost of India. The World Bank-IMF combine has been trying hard to keep India subservient to the world leaders in the field of knowledges and technologies.

In the yesteryears, there has been a convert attempt to keep India low, but today it has come to the forefront under SAP, LPG and our subservience to honour the neo-imperialist masters. There is a twin effort to please the master discourse : to subserve our efforts; to placate the Indian Industrial monopoly houses, Both the attempts usher in neo-imperialism. **Disinvestment of the Public Sector Undertakings (PSUs) is a point to note of Dismantling the Public Sector e.g. 27 units to earn Rs. 12000 crore to meet the deficits of the budget (2001-02) is an exercise in national betrayal**. At whose behest is all this taking place? Evidently, the IMF-World Bank diagnosis of the ills of Indian economy is centered around our PSUs as quite a few of them have been the bastions of the international competitions where MNCs could not have their say. Sale of BALCO to Sterlite for Rs. 551 crore, even when the worth of the power plant is Rs. 500 crore and the BALCO has the cash reserve of Rs. 427 crore, besides the land assets; the whole assets coming to worth over Rs. 5000 crore. This sale speaks volumes about the so-called national ethos of ‘nationalists’. Indeed, the stakes are high for those who wish to preserve the national assets from being sold-out for a song.

It would be pertinent to discuss higher education in this perspective when the nation has been put mercilessly on sale. Today, there is : PM’s Council on Trade and Industry managed by PMO. Under PM’s order, the task of Reforms in Education and Rural Development has been given to one Mr. Ambani, the representative of the Corporate sector. TheAmbani-BirIa Report (April 2000) sounds death-knell of higher education. Its ‘mantra’ is: the State must withdraw fully from the higher education sector and let it fend for itself. Infact, it is a clarion call to let higher education be only in the private sector and thus commercialise it to the hilt. **The new- found love is actuated by the fact of the rich profits in the sector: management, computer science, information technology and the allied fields.** These sectors of education are very popular. The trends are evident. So, private investment is of great significance for the profiteer. **Under de-regulation of economy as it is market- economy, there is absolutely no standard with respect to the infrastructure, faculty and other needs of the system. The investor has full authority and there is none else to check malpractices and fraudulent activities.**

Sponsored by Mr. A.B. Vajpayee, the Prime Minister, the Ambani-BirIa Report is a recipe for the destruction of Indian University system. Does the NDA Government not know that 6% of GDP allocation for education is a promised goal to have been achieved by 1985, but even in 2001 the nation is allocating only 3.8% for education. This dismal allocation is compounded by the subversive action not to

increase it further. The nations which have achieved developed economies have been allocating much more to strengthen the backbone of national development. Clearly, the PM has abdicated the national responsibility and has colluded with the forces of neo-imperialism.

Perhaps, pained by the ever-falling graph of investment, the PM declared at the session of Indian Science Congress (January 2000) that the nation would be deploying at least 2% of GDP for the university and R&D sector. Alas! he never mentioned his resolve again and did nothing to salvage his own word. This speaks in itself for the Vajpayee charisma. Instead he has become an easy colluding party to the spree of privatisation.

This view is fully substantiated by the specially requisitioned Ambani-BirIa Report (quoted as Report). The theme of the Report is : remove all (governmental and constitutional) controls and regulations to legitimise the private investment in higher education, especially the one that promotes knowledge-industry to meet the market-oriented competitive environment in the Cyberage. To create knowledge-based economy the university system is seen as incapable and so the solution lies for them, in the inputs of commercial houses to generate knowledges. Where there is democratic governance, some cogent, profound rules are essential to save the institutions from the adage : Absolute power corrupts absolutely. **They see the Rules as impediments in the way of private investment and so seek full operational freedom. Actually this is being sought to loot the students, exploit the employees.** Real democracy is enshrined in constitutional obligations to protect the rights of the people and to promote their welfare. The Report promotes undemocratic trends and so is entirely anti-national and anti-people.

The new-found 'freedom' is suggested in the enactment of Private University Act to facilitate the creation of private universities in the fields of science and technology and management and other profit- making knowledge-industry courses. Clearly such universities will be self-financing and they will recover the full cost from the students. **Since the private initiative is to be encouraged, so it is obvious that the government rules to acquire land at low prices and other means indirectly supportive will also be extended.** The politician- capitalist nexus will dominate in the garb of this Act.

Besides, the Report strongly recommends the total withdrawal from the existing state-funded university system. The user-pays principle is to be strictly enforced. There is a proposal of "credit market for education" to extend loans, credits to those who cannot afford the high cost. The money thus saved is proposed to be used for the school system. This is to accentuate social conflicts. Instead of making the whole system truly integrated and integrative, the PM's Report uses the capitalist ideology of Divide and Rule through encouraging the bullying tactics that school education has suffered due to overfunding of higher education.

The Act, which instituted the University Grants Commission (UGC) in 1956 with laudable national objectives, is now under threat. The Report has hijacked the constitution to serve the ends of the private exploiter in two ways : 1. Suggestion to have Private University Act; outside the purview of the UGC; 2. The UGC will have a much truncated role as it will no longer exist as a funding agency for the development of university-college sector. The demise of the UGC seems predetermined by the PM's Council on some counts : 1. the UGC has contributed to the educational development, despite many fault-lines; 2. the UGC has blocked the frauds in the name of education through the exposure of fake universities; 3. the UGC Act does not permit Private University Act; 4. the significant expression 'G' for Grants in the very name is a hate-full word and so the attempt to re-christen the UGC as University Education Commission of India. Since its inception, the UGC has done a lot; however, much more could have been done,but the notable fact is that the funding of the UGC has been on decline.

The projected statistics of the Report are interesting and so worth analysis. Before we come to that let us have a brief look at the existing scenario. At the dawn of independence, India had about one lac students in twenty universities and five hundred colleges. By 1997, the no. of university-level institutions rose to 229 and colleges to 11831 in 1999-2000 (out of this 1520 are colleges for girls). The student enrolment rose from one lac in 1947 to 77.34 lac in 2000; percentagewise it stands at about 6%. The graph touched the high of 7% in 1988 and 7.4% in 1990; since then there is a decline. According to the UGC's Annual Report of 1998-99, 80% students were in faculties of Arts, Science, Commerce and only 20% in professional faculties. The break-up of 80% is Arts (40.4%), Science (19.6%), Commerce (21.9%), Education (2.3%), Veterinary Science (0.3%), Laws (5,3%), Others (0.8%), Further, Graduate (87.9%), PG (9.8%), Research (0.9%), Diploma/Certificate (1.4%). The UGC report emphasises that "the foundations of Higher Education are laid in colleges), which should have far reaching policy implications, especially for greater financing of this

महाविद्यालयीन व विद्यापीठ पातळीवरील रिक्त पदे नियमित पध्दतीने भरण्याची कार्यवाही

महाराष्ट्र विधानपरिषद : दुसरे अधिवेशन,२००३

बुधवार, दिनांक १२ मार्च २००३

(१७) * ३०४०७. **प्रा.बी.टी.देशमुख, श्री.व्हि.यू.डायगव्हाणे, श्री.वसंतराव खोटरे, श्री.प.म.पाटील, श्री.नानासाहेब बोरस्ते, श्री.जी.एल.ऐनापूरे, डॉ.अशोक मोडक, श्रीमती संजीवनी रायकर, श्री.सुरेश भालेराव, श्री.श्रीकांत जोशी, श्री.प्रतापराव सोनवणे** : तारांकित प्रश्न क्रमांक २७२८७ ला दिनांक १६ डिसेंबर २००२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय उच्चशिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) महाविद्यालयीन व विद्यापीठ पातळीवरील रिक्त पदे तसेच उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाअंतर्गत येणारी शिक्षकीय पदे नियमित पध्दतीने भरण्याच्या विचाराधीन बाबीवरील शासनाचा विचार पूर्ण झाला, हे खरे आहे काय;

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने काय उपाययोजना केलेली आहे;

(३) अद्याप कोणतीच उपाययोजना केली नसल्यास, याबाबत होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत?

प्रा.लक्ष्मणराव ढोबळे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) या विभागाच्या नियंत्रणाखालील संचालनालयनिहाय पदांच्या आढाव्याबाबतची वस्तुस्थिती खालीलप्रमाणे आहे:-

अ) तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारीतील शासकीय व अनुदानित अभियांत्रिकी महाविद्यालये, तंत्रनिकेतने, औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालये, वास्तुशास्त्र महाविद्यालये इ.मधील शिक्षकीय व शिक्षकेतर पदांच्या आढाव्यास उच्चस्तर समितीने मान्यता दिलेली आहे. त्याप्रमाणे दिनांक १४.१.२००३ व दिनांक १७.१.२००३ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यांत आले आहेत व सदर आढाव्यास अनुसरुन रिक्त पदे भरण्याच्या सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. तंत्रशिक्षण संचालनालयाबाबत कार्यवाही पूर्ण झाली आहे.

ब) कला संचालनालयाच्या अखत्यारीतील शासकीय व अनुदानित शिक्षण संस्थांतील पदांचा आढावा संयुक्त समितीसमोर सादर करावयाचा आहे. संयुक्त समितीने मान्यता दिल्यावर उच्चतर समितीची मान्यता घ्यावी.

क) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारीतील शासकीय व अनुदानित शिक्षण संस्थांतील पदांचा आढावा संयुक्त समितीसमोर सादर करण्यांत आला होता. संयुक्त समितीने उपस्थित केलेल्या मुद्यांवर कार्यवाही करुन सुधारित प्रस्ताव पुन्हा सादर करण्यांत येत आहे.

ड) उच्च शिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयांतील, पदांचा आढाव्यावर संयुक्त समितीमध्ये प्राथमिक चर्चा झाली. समितीने उपस्थित केलेल्या मुद्यानुसार पूर्तता करुन प्रस्ताव सादर करण्यांत येत आहे.

संयुक्त समितीने महाविद्यालयातील प्राचार्य, ग्रंथपाल व शारिरीक शिक्षण निदेशक यांची रिक्त पदे भरण्यास मान्यता दिली असून त्याप्रमाणे सर्व संबंधितांना सूचना दिल्या आहेत. तसेच शासनाच्या सर्वसामान्य धोरणानुसार अनुशेषांतर्गत रिक्त असलेली पदे भरण्याबाबत सर्व संचालकांना विद्यापीठांना सूचना दिल्या आहेत.

(एलसी/१०९८)

sector particularly with reference to promoting relevance and quality" (p. 118). It is worthwhile to note that 80% of UG and 55% PG students are in colleges, But, under section 2(f) and 12(B) of the UGC ACT, only 5031 colleges and 116 (out of 167) state universities are presently eligible for grants. 71% of the UGC budget goes to the Central Universities (15, including colleges of University of Delhi) and only 29% is left for all other Universities and colleges, Student enrolment by male : female ratio was 8.29:1 (1947), 1.69:1 (1996) in general education; and 9.98:1 (1957) and 3.12:1 (1996) in professional colleges. Percentage wise enrolment of SC/ST student declined from 13.76% in 1957 to 12.25% in 1996; however it rose in professional colleges from 7.9% in 1957 to 10.3% in 1996. Student : Teacher ratio was 12.6:1 in 1965 and 21.7:1 in 1998.

While the percentage allocation of GDP for education has been on the decline, presently it is 3.8%, in spite of the commitments made in NPE-1968, 1986, 1992 to raise it to 6% of GDP. It shows that education is no priority for governments. The percentage share of higher education touched the high of 25% in IV Plan and declined steadily to 8% in VIII Plan; while the percentage allocation of GDP has been : 0.19% (1950- 51), 0.39% (1960-61), 0.77% (1970-71), 0.98% (1980- 81), 0.39% (1990-95).

The economics of education has been outlined in the Report upto the year 2015. The projected figures are : total population of 125 crore; 5 to 24 years of age at 45 crore; out of 11 crore (19-24 years of age) about 2.2 crore will go for higher education, i.e. 20% of the age group, Institutions need : 7.3 lac primary, 2.36 lac middle/secondary and 27000 university and college level. Finance needed : about 10 lac for each primary school; 20 lac for middle school; 40 lac for a college; thus the total money needed is 88900 crore, i.e. 5900 crore every year for 15 years. The annual recurring expenditure will be one lac eighty thousand crore. The Report says 90% of expenditure for primary education will be borne by government; at secondary school sector 50% and 50% by government and private sector, and 37% and 63% Govt. and private sector respectively at uniq level. Total expenditurewise, Rs. 75000 crore needed for the purpose will have to be borne by 2.2 crore students. So, on an average each student has to pay Rs. 35000/- as fee fund (excluding hostel, books etc.) Going by price rise, inclusive of all expenses, each year it will be around 1 lac to 1.5 lac; i.e. 7 to 8 lac upto PG in Humanities. The case of professional courses like Medical, Engineering, Management, information Technology and other Knowledge-based and knowledge-generating areas, the expenses would be much higher. Even today, each student has to pay heavily to get this education.

Under the existing fee/fund structure, there are only about 6% of students in total higher education, Raising it to 20% of the total i.e. 2.2 crore out of 11 crore in the 19-24 years age group in a highly commercialised setup is a very formidable task. Given the fall in GDP growth at the national level, the per captia income will go down and the dismal fact is that it would be impossible to touch the 20% level of enrolment (this level is considered as the basic level to ahcieve actual development). As per the 1995 figures, the gross enrolment ratios in higher education are : 51.0% (developed countries, with Canada touching 100%); 8.9% (developing countries; Asia-9.7%, Africa-5.6%, Latin America 17.3%) As proportion of GDP, India is spending, perhaps, minimum, at 3.8% where as Namibia spends 8.7%, Maldives-8.1%, Sweden-8.4%, Botswana- . 8.5%, to take a few cases. So, both in terms of enrolment and GDP allocation, India is at one of the lowest of the low in Ranking (comparable to HDI, i.e. at no. 134)

The statistics of the Report face tough challenge from the harsh realities. To begin with, the persistent betrayal of the constitutional mandate under article 45 has resulted into more than 40% illiteracy; NPE-1986 and 1992 show the need of 1.22 lac additional primary schools and 2.5 lac additional middle schools for the population of 300 and 500 respectively; the NPE-1986 says that 4 million primary teachers are needed to have 2 teacher schools for five classes. !n an article in The Hindu of 21.12.99, Mohan Dharia says : 1. nearly 50% people live below poverty line; 2. about 80% of people have no protection against price rise; 3. 50% of land is still waste/wasted; 4. 1.60 lac villages have no drinking water facility; 5. thousands of villages are without approach roads; 6. drop out rates are very alarming. The Annual Report of MHRD for the 1998-99 says : "Almost 35% of children drop out before reaching class five and over 50% reach class VIII".

महाविद्यालयीन व विद्यापीठ पातळीवरील रिक्त पदे नियमित पद्धतीने भरण्याची कार्यवाही

महाराष्ट्र विधानपरिषद : तिसरे अधिवेशन २००३

बुधवार, दिनांक १६ जुलै २००३

(१७) * ३३९४४ **प्रा. बी. टी. देशमुख , श्री. व्हि. यू. डायगव्हाणे , श्री. वसंतराव खोटरे,श्री. प.म. पाटील , श्री. नानासाहेब बोरस्ते :** तारांकित प्रश्न क्रमांक ३०४०७ ला दिनांक १२ मार्च २००३ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय उच्च शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाविद्यालयीन व विद्यापीठीय पातळीवरील रिक्त पदे तसेच उच्च शिक्षण विभागाअंतर्गत येणारी शिक्षकीय पदे नियमित पद्धतीने भरण्याच्या विचाराधीन बाबीवरील शासनाचा विचार पूर्ण झाला आहे, हे खरे आहे काय ;

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने काय उपाययोजना केलेली आहे ;

(३) अद्याप कोणतीच उपाययोजना केली नसल्यास, याबाबत होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.लक्ष्मणराव ढोबळे : (१) हे अशंतः खरे आहे.

(२) व (३) या विभागाच्या नियंत्रणाखालील संचालनालयनिहाय पदांच्या आढाव्याबाबतची वस्तुस्थिती खालीलप्रमाणे आहे :-

अ) तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारितील शासकीय व अनुदानित अभियांत्रिकी महाविद्यालये, तंत्रनिकेतने, औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालये, वास्तुशास्त्र महाविद्यालये इ. मधील शिक्षकीय व शिक्षकेत्तर पदांच्या आढाव्यास उच्चस्तर समितीने मान्यता दिलेली आहे. त्यानुसार दिनांक १४/१/२००३ व दिनांक १७/१/२००३ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यांत आले आहेत व सदर आढाव्यास अनुसरुन रिक्त पदे भरण्याबाबत कार्यवाही करण्यात येत आहे. तसेच नवनिर्मित पदासाठी आर्थिक तरतूद उपलब्ध करुन घेण्याबाबत विधानमंडळास प्रस्ताव सादर केला आहे.

ब) कला संचालनालयाच्या अखत्यारितील शासकीय व अनुदानित शिक्षण संस्थांतील पदांचा आढावा वित्त विभागास सादर केला होता. वित्त विभागाने ६८ पदे अतिरिक्त ठरविली आहेत. त्यावर विभागाने पुनः आढावा घेऊन ६८ ऐवजी १७ पदे अतिरिक्त ठरविली आहेत. वित्त विभागास दिनांक २०/२/२००३ रोजी सदर प्रस्ताव संयुक्त समितीस सादर करण्याची विनंती केली आहे. संयुक्त समितीने मान्यता दिल्यावर उच्चस्तर समितीची मान्यता घ्यावी लागणार आहे.

क) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारितील शासकीय व अनुदानित शिक्षण संस्थांतील पदांचा आढावा संयुक्त समितीसमोर सादर करण्यांत आला होता. संयुक्त समितीने उपस्थित केलेल्या मुद्यांवर कार्यवाही करुन सुधारित प्रस्ताव पुन्हा सादर करण्यात येत आहे. संयुक्त सचिव समितीची बैठक आयोजित करण्याबाबत वित्त विभागास दिनांक ५/३/२००३ व २४/४/२००३ च्या पत्राअन्वये कळविले आहे.

ड) उच्च शिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयातील पदांच्या आढाव्यावर संयुक्त समितीमध्ये प्राथमिक चर्चा झाली. समितीने उपस्थित केलेल्या मुद्यांनुसार पूर्तता करुन वित्त विभागास प्रस्ताव सादर करण्यांत येत आहे. सदर प्रस्ताव समितीपुढे लवकरात लवकर घेण्याबाबत वित्त विभागास विनंती केली आहे.

संयुक्त समितीने महाविद्यालयातील प्राचार्य, ग्रंथपाल व शारिरीक शिक्षण निदेशक यांची रिक्त पदे भरण्यास मान्यता दिली असून त्याप्रमाणे सर्व संबंधितांना सूचना दिल्या आहेत. तसेच शासनाच्या सर्वसामान्य धोरणानुसार अनुशेषांतर्गत रिक्त असलेली पदे भरण्याबाबत सर्व संचालकांना / विद्यापीठांना सूचना दिल्या आहेत.

(एलसी/१०९८)

These facts fly in the face of the facts proposed by the Report. Large-scale illiteracy, poverty, high dropout rates present a dismal scenario. Thus, the marginalised population is very high; how to bring them to the centre-stage of literacy and poverty alleviation is a big task. Education is the backbone of national development and it is here that urgent political decisions are needed. But the Report is sketchy, ignores many vital facts and areas, is ahistorical; it suggests market- oriented education, even though it says that the government has full responsibility towards primary education.

Annual rating and accreditation of institutions is also to be made compulsory. It is essential that the institutions do work and develop, but the hidden agenda of **NAAC is to wipe out the underdeveloped and developing institutions by freezing their grants to begin with and finally reducing them to zero; and to support only the centers of excellence.** Many colleges in the rural area are likely to face extinction on many counts; thus further depriving the rural people of access to education.

An emphatic assertion about the Report is that it is the exclusive reserve of the PM and his Council. The PM has not made it public, has not initiated any discussion in the Lok Sabha or Rajya Sabha. Whereas earlier the major issues used to be discussed publicly, but now the PM's authority is final. The clandestine ways to inject the Report into the nation's economy of education needs total culture of si-

‘नुटा बुलेटीन’
रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिका

‘नुटा बुलेटीन’च्या आकाराची जवळपास
१५०० च्या वर पृष्ठे

आपला सहभाग
फक्त रुपये (१०००) एक हजार

रेखांकित धनादेशाद्वारे एक हजार रुपये ‘कोषाध्यक्ष नुटा’ या नावे संघटनेकडे पाठवून या रौप्य महोत्सवाच्या आनंद सोहळ्यात आपणही सहभागी व्हा.

कोषाध्यक्षांचा पत्ता : प्रा. एस.ए.तिवारी ४२, शंकर नगर, अमरावती - ४४४ ६०६

नुटा बुलेटीनच्या रौप्य महोत्सवी विशेषांक मालिकेच्या प्रकाशनासाठी एक हजार रुपयांचा सहभाग असलेल्या प्रत्येकाला आजपर्यंत प्रकाशित झालेले विशेषांक पाठविण्यात आले आहेत. विद्यापीठीय व महाविद्यालयीन शिक्षकांनी या विशेषांकांचे दिर्घकालीन महत्त्व लक्षात घेता प्रत्येकी किमान १००० रुपयांचा सहभाग या कामामध्ये द्यावा अशी विनंती आहे. अशा सहभाग धारकास आजपर्यंत प्रकाशित झालेले सर्व विशेषांक आणि यापुढे प्रकाशित होणारे विशेषांक ताबडतोब पाठविण्यात येतील.

टिप : *स्थानिक युनिट, तालुका युनिट व जिल्हा युनिटच्या बैठकी घेऊन सहभागी नसलेल्या सर्व शिक्षकांना या कामामध्ये सहभागी करुन घेण्यासाठी त्या त्या युनिटने प्रयत्न करावेत अशी विनंती आहे.* ***- सचिव***

lence and so the proposal to keep students a political, depoliticised as the capitalists, both foreign and local, know that political awareness among students is likely to impede the injection of LPG. Since this concerns the whole nation, so the Report should be rejected.

To be fair to the Report in its capitalist ideological thrust to use education as a dominant state apparatus most openly and flagrantly, it is essential to note that the promoters of this thrust have been operating in many ways, though they have also been hibernating under the pressure of the democratic movements of trade unions, workers, teachers, students. I may use my analysis presented in an earlier paper: "Role of Teachers in National Development: A Holistic Critical Perspective". The contributors to UGC Occasional Papers No. 1,1994, unabashedly propagated the thesis that the students pay "the full cost of their education". The philosophy of Adam Smith in Wealth of Nations has been invoked to extort full cost. The major prescriptions are: 1. teachers should cease to be regular, salaried employees, instead they should be independent professionals like doctors, architects, lawyers, musicians etc., 2. "students should pay the full cost of higher education... to make them more responsible".

Further, the institutes should provide physical facilities and "charge the teachers a certain fee or rent", the student may or may not attend lectures at one or more places; research be funded by the interested industry or the government, but it would be the duty of the teacher to bring funds; variables fees as per the variable competencies of teachers. For the poor, loan system, what the Report coins finely : "credit market for education". These ideologues only think and advocate commodification and reification to serve there political masters.

My second example is "Report on National Colloquium on Right to Education as a Fundamental Right" brought out by the UGC in September 1992 in the wake of Supreme Court Judgement delivered on July 30, 1992. Since the judgment focuses : on right to education as a fundamental right; on the obligation of the state in the state-owned or state-recognised institutions; on "charging of capitation fee by the private educational institution as a consideration for admission is wholly illegal and cannot be permitted" and so on; therefore critical analyses of the adversarial Colloquium is essential. They have invoked Ariticle 41 of the Constitution to say that the State has limits on its economic capacity, so not obliged to follow the judgement. So, "New Perspectives of Policy", unleashed blatantly advocate : recovery of full cost, no subsidy for higher technical and professional education; system be reformed structually to make it market-friendly; invitation to private universities; linkage between education and industry, etc.

These two documents are the product of the SAP and its derivatives : LPG; the period of first generation reforms under Dr. Manmohan Singh. The Report is a much stronger expression of this. There is one vital difference, that is, the UGC documents are based on seminars; but the Report is a specially requisitioned effort of th PM. Perhaps, another difference is that the UGC co-opted the easily co-optable academia to subserve the cause of the master capitalists' but here the PM direclty assigned the task to representatives of big corporate houses.

The critical intellection also needs the analysis of some other prescriptions, notably coming from the World Bank and IMF sources, the GATT Rounds started widening their grip over international trade, commerce, industry and financial sector, the two powerful debt- servicing agencies initiated the effort at subtle subversion of the economies of the developing nations. For nearly three decades, India resisted the conditionalities to some extent only. From the early 1980s both IMF and World Bank blazed the trail by suggesting cuts in subsidies, reform in labour laws, dismantling of PSUs; education also came under their thumb. What the Report says on State's withdrawal from higher education to support the school sector is, infact, a prescription from abroad. The logic is contradictory; and is meant to offset the growth of higher education in India and other less developed countries which have to depend on loans. "Report on Financing Higher Education in Developing Countries" (1986) and "Higher Education : The Lessons of Experience" (1994) - these documents of the World Bank lay strong emphasis on recovery of cost, on displacing higher education from any sort of priority. The inherently illogical argument is of returns. The prescriptions are.: increase fee-fund structure to control access to higher education; loan-system, free- play facilities to private investors, accreditation.

The Ministry of Finance got entrapped and came out with a Paper on "Government Subsidies in India" in May 1997 and declared higher education as "non-merit good" since the recovery rate is as lows 1.25%. This concept was further shaped by the HRD Minister in the Country Paper: "Higher Education in India : Vision and Action" presented at UNESCO World Conference on Higher Education (Paris, Oct. 5-9-1998). It says : "The government wants to encourage private initiatives in higher education but not commercialization". The NDA Government's Minister perhaps knows well that privatisation and commercialization cannot be disentangled, separated. Soon after, the action began, the MHRD decided : on gradual withdrawal asking the institutions to raise 25% of the recurring expenditure, on further creation of Autonomous Institutions, on linking funding with accreditation. So, the Report is an integral, strong thrust of the on going prescriptions of World Bank- IMF-WTO.

Mr. M.K. Kaw, Secretary, MHRD informed the representatives of the All India Federation of University and College Teacher's Organisations (AIFUCTO) on May 30, 2001 that the UGC had been busy preparing guidelines on private universities as the Govt. of India was to sign WTO documents on trade and education. This was in response to the AIFUCTO Memorandum on disallowing private universities ; foreign and local; and curbing rampant privatisation and commercialization. We strongly argued against all this and lodged our protest; and later on pass-Resolution at Lucknow Conference (November 9-11, 2001) against General Agreement on Trade and Services (GATS) at Doha Conference of WTO; more than 500 leaders of the affiliates of the AIFUCTO signed separate petitions to the PM. This threat to India's sovereign university and research system has to be resisted with full might as most of the mandates of the neo-imperialists through WTO on intellectual Property Rights, GATS, Agriculture and allied areas is an attempt to take away our freedom and sovereignty. (Earlier, the AIFUCTO had strongly opposed "The Private Universities Bill", 1995).

Punjab

The above discussion has clearly shown that the state of higher education is alarming; the danger signals are quite visible and audible. Much of the thrust of the capitalist idology in higher education in the state of Punjab is fast widening and tightening its grip. The state- funded system is facing or deals as the Punjab Govt. led by Mr. P.S. Badal has imposed cuts on the budgets for university and college sector. About 50 Govt. Colleges are starved of funds, so the infrastructure in terms of regular faculty, laboratory, library, sports etc. is very inadequate. The situation of colleges located in rural areas is still more vulnerable to lack of interest.

There are 142 Non-govt. Aided Colleges where 95% Deficit grant-in-aid scheme was introduced on 1- 9-78, against the staff strength as on 1-11-77, later on it was updated to 1-11-81 and has stood frozen at that level (except 229 posts for compulsory subject of Punjabi at+2 level). There are about 23 unaided affiliated colleges where the staff suffers on many counts; the colleges are understaffed, the staff is underpaid. The students have shell out lot of fee-fund money. The case of Aided Colleges is very peculiar today, there are about 1100 teaching and about 500 non-teaching posts for which no grant is given; so the teachers are subjected to indignity and humiliation as they are not paid their salary regularly. The courses in the emerging areas cost very dearly to the students.

Interestingly, and of course, profoundly, the Election

Manifesto of SAD (Badal) for the Assembly Elections in February 1997 promised to bring all colleges and schools fully under grant system; even the Delhi Pattern was cited. This promise did help Mr. Badal romp home a big majority. Using the vote and democratic aspiration of the people were just ploys as the SAD- BJP Govt. forgot this major election promise and allowed education to dither. In a democratic polity, this kind of wide chasm in word and action calls for stringent measurers : constitutional and legal. With a view to rub salt on the wounds of the colleges, the Badal Govt. got prepared a Cabinet Memorandum to bring to zero even the existing 95% grant. This sinister effort was opposed through massive agitational actions by all the concerned; the Punjab and Chandigarh College Teachers' Union (PCCTU) played the leading role.

The universities have generally colluded with the private managements to impose back-breaking fee-fund structure on students. Unfortunately, new courses have been allowed in flagrant violation of the rules. The infrastructure is poor but the fee is very high. The question of university accountability towards the students is at all low ebb as no student-movement worth the name is visible; the legacy of militancy in the state left its mark- No Election, Even to College-level-StudentAssociations and it continues.

The case of Punjab Technical University (PTU) is ingloriously unique in the annals of university system as this undemocratic university manned by hand-picked political appointess from top to the bottom has exploited the policies to the hilt. Through the business concept of Franchisee, PTU created six zones and many 'Shops' to sell education in computer science etc., imposed high fees and shred the loot : 30% for PTU; 25% for the Master Company and 45% for the 'Shop' proprietor. Reportedly, Governmental-Bureaucratic-PTU-Private Investor Nexus has been dexterously woven to share the loot. Perhaps, the Chancellor is/should be aware of the ongoing major duping mechanism which has violated the statutory provisions of the AICTE also. Who will protect the Statutes ?

On finding the franchisee system not getting the node of the UGC, the Punjabi University launched collaborations with private computer companies. High cost of education in the face of poor infrastructure has been actuated.

There has been a war of advertisements by AICTE, UGC rejecting the unapproved courses and the universities, duly helped by the Punjab Minister for Technical Education, making counter claims. While the students and parents have suffered in a big way; the Punjab Govt. and the Governor-cum-Chancellor seem to have colluded in all this.

The Universities in Punjab have become Super Dupers.

The standard of education in about 14 Engineering Colleges which are self-financing, is much below the mark. The infrastructures are unsatisfactory. The fee-fund structure in these colleges in Punjab is the highest in the country. The students are being fleeced as proper amenities like Hostel and Internet are not being made available in all the colleges. Other aspects like library, Laboratories, Playground, Sports, Cultural activities are generally ignored. The service conditions of the employees, with regard to due scales, PF, Leave Rules etc. are not proper and so they have to lead undignified life. The PTU has been in the news on many counts including improper seat allocation, examinations, results etc. PTU is churning out sub-standard students who do not find placements and so rampant frustration.

It is also notworthy that the standards of Industrial Training Institutes (ITIs) and Polytechnics in Punjab are far from satisfactory. The Post-Matric Certificate courses and Post+2 Diploma courses have not been adquately planned and financed to meet the challenges of technological growth. In a predominantly agricultural state, the voctional courses related to agriculture based industry and other areas have so far not been duly organised. Regarding the four Polytechnics in the private-aided sector, the Punjab Govt. has taken an entirely unjustified stand to reduce the grants to Zero cuts of 33% 2000-01, 67% in 2001-02 and 100% from 2002-03 onwards have been imposed. Who proposes and who disposes the policies in Punjab is an interesting fact; reportedly the F.M. assured to continue 95% grant scheme, but the P.M. and the officials of Finance Dept. struck down the assurance and so had not released the grants. The result is non-payment of salaries to the staff for many months. Evidently, these polytechnics either face closure or the total burden of running them passes on to the students: both the cases are crises-rideen.

In spite of the many calls by the teachers' unions for the establishment of a statutory State Council for Higher Education mandated by the U.G.C. have not been heeded to Since there is strong political interference in the appointments to the top posts in the universities of Punjab, so the standards have suffered. Funding has been frozen for quite a few years, thus the universities have introduced unaffordable fee-fund structure, besides imposing new funds on students in affiliated colleges to fill the ever-shrinking kitty. The Council will create a platform to discuss the issues of Higher Education.

The ills of the university system have to be remedied so as to usher in a new era of production of knowledges and their dissemintion both with respect to research, academics in all the areas while keeping in mind the needs of the state and the nation. Composite, well-knit democratic governace structure be introduced in universities and colleges with fair representation of teachers, karamcharis, students and the enlightened people. Collective, democratic efforts are needed to achieve the targets. Accountability should be the hallmark of/for each one associated with the system.

Conclusion.

There exists a symbiotic relationship between the holistic perspective and critically authentic intellection. In the words of Paulo Freire, "The investigation will be most educational when it is most critical and most critical when it avoids the narrow outlines of partial or 'focalized' views of reality, and sticks the comprehension of total reality" (Pedagogy of the Oppressed, Harmondsworth : Penguin Books, 1975 p. 80). The policies of education being pursued lack both holistic and critical perspective and so the urgent need for building up mass awareness to usher in democratic education system from K.G. to P.G. to Research to ensure dignified, self-reliant national development.

(Courtsey T.M.0802P10)

****

NUTA BULLETIN (Official Journal of NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION) **CHIEF EDITOR :** Prof. A.G.Somvanshi,Shankar Nagar, AMRAVATI-444 606. **EDITOR :** Prof. S.S. Gawai 1,Abhinav State Bank Colony, Chaprashi Pura, Camp, AMRAVATI 444 602. **PUBLISHER :** Prof. S.R. Kalmegh, Lahari Apartment, Keshao Colony, Camp, AMRAVATI 444 602. Type Setting at NUTA Bulletin Office, Phundkar Bhavan, Behind Jain Hostel, Maltekadi Road, Amravati-444 601. **PRINTED AT** Bokey Printers, Gandhi Nagar, Amravati. (M.S) **REGD NO**. MAHBIL/2001/4448 Licenced to post without prepayment **LICENCE NO. NR/ATI/78/2002** Name of the Posting office : **R.M.S. Amravati.** Date of Posting : **08.10.2003**

If Undelivered , please return to : NUTA Bulletin Office, Phundkar Bhavan, Behind Jain Hostel, Maltekadi Road, **Amravati-444 601**.

To,...
....
....
....
....